

Register

*Aandachtsfuncties, cerebellum 36.4.1

Aandachtsoontwikkeling, inhoud H 35.0

aandacht verdelen 35.1.1
aandachtscapaciteit 35.1.1
arousalontwikkeling 35.1.3.1
arousalstoornissen 38.2.1
automatische aandacht 35.1.1
cerebrale organisatie 35.1.2
cognitieve stijl, ontwikkeling 35.1.4
divided attention 35.1
dorsolaterale prefrontale cortex, dlPFC 35.1.5, 32.3
emotie 35.1.7
executieve functies 35.1.2.1
flexibiliteit 35.1.6
focused attention 35.1
gecontroleerde aandacht 35.1.1, 36.1.3.3
gerichte aandacht 35.1
hersenerijping 35.1.5
hippocampus 35.1.1
incidental learning 35.1.3.3
informatieverwerking 35.1, 35.1.1
interhemisferische interactie 35.1.1
interhemisferische verschuiving 35.1.5
motivatie en emotie 35.1.7
multitasken 35.1.1, noot 1
neurale ontwikkeling 35.1.3.5
neurotransmitters 35.1.1
ongecontroleerde aandacht 35.1.1
ontwikkeling, overzicht tab.35.-I
onwillekeurige diffuse aandacht 35.1.3.3
opvoeding 35.1.6
selectieve aandacht 35.1.3.3
sustained attention 35.1
synchronie 35.1.6
van RH naar LH? 35.1.5
verdeelde aandacht 35.1.2.3

---

* **NB** Hoofdonderwerpen zijn vet gedrukt. Aan het eind van een hoofdonderwerp volgt een spatie waarna het alfabetisch register voortgezet wordt. Voor een onderwerp wordt verwezen naar hoofdstuksecties, soms naar een tabel of een noot (N).
U kunt RegisterGNK.pdf downloaden van suyi.nl

volgehouden aandacht 35.1.1, 35.1.3.4
willekeurige aandacht 35.1.3.3

Aandachtsstoornissen, inhoud H 38.0

ADHD 38.0,38.3.2
ADHD en EF 32.7
ADHD, gecombineerd type 38.4
ADHD, inattent subtype 38.4
ADHD, primaire leerstoornissen 38.4
ADHD-plus (comorbiditeit) 38.4
anamnese 38.7, tab. 38-III
arousalstoornissen 38.2.1
autistische kenmerken, ADHD 38.5
behavioural activation system (BAS) 4.9.2.1, N 1; 38.3.3; 38.5; 43.1.1.1
behavioural inhibition system (BIS), 4.9.2.1, N 1; 38.3.3, 38.5; 43.1.1.1
cerebellaire functiestoornissen 36.4.1
cerebellum 38.3.2
cerebrale pathogenese 38.3.1
clonidine 38.6.2
comorbiditeit, schema fig.38-I
Concerta 38.6
conduct disorder 38.5
corpus callosum 35.4.7.3, 38.3.2
deficiënte responsinhibitie 38.2.2
dopamine-receptorblokkers 38.6.2
dyscalculie 29.6.1, 41.2.7
dyslexie 41.1.3
EEG-afwijkingen 38.3.2
encefalopathie, verworven 38.4
etiologie 38.3.1
executieve functie-stoornissen 38.2.2
extrapiramidale bewegingsonrust 38.4
farmacologische behandeling 38.6
functionele beeldvorming 38.3.2
gedragsstoornissen, overzicht bij ADHD tab. 38-II
neurotransmitterafwijkingen ADHD tab 38-II
genetische factoren 38.3.1
geschiedenis aandachtsstoornissen 38.1
hersenaafwijkingen 38.3.2
innerlijke afleidbaarheid 38.4
Kleine-Levinsyndroom 43.1.7
klinisch kader, schema fig. 38-I

koffie als behandeling 38.6.2
lichamelijk onderzoek 38.7
mentale flexibiliteit 38.2.2
mentale rigiditeit 38.3.4
methylfenidaat 38.6.1, 38.6.2
monoamine-oxidaseremmers 38.6.2
motorische impersistentie 38.4, 39.5.1.6
neuropsychologische modellen 38.2
neurotransmitterbasis 38.3.3
novelty seeking 38.3.4
overfocused attention disorder (OFAD) 38.3.4, 38.4, tab. 38-II
onderzoek bij ADHD 38.7
overgeconcentreerde aandacht 38.5
paroxysmale aandachtsdalingen 38.4
pathogenese 38.3.1
prefrontale functiestoornissen 38.2.3
prognose 38.5
psychiatrische aspecten 38.5
psychofysiologische modellen 38.1
psychologisch onderzoek 38.7
psychotherapie 38.6
RH-syndromen 29.2, 29.8
rule governed behaviour 38.2.2
selectieve aandachtsstoornissen 38.4
sensatievermijdingsgedrag 38.2.3
sensatiezoekgedrag 38.2.3, 38.3.4, 38.5
sensation seeking 38.3.4
sensomotorische functies 38.2.3
serotonine-agonisten 38.6.2
serotonine-antagonisten 38.6.2
slaapstoornissen bij ADHD 43.1.7
striatum 38.3.2
taxonomie ADHD 38.3.1
tricyclische antidepressiva 38.6.2
water drinken 38.5
Weinbergsyndroom 38.4
aanraakdrang 7.3.2
absence-epilepsie 25.2
accommodatie (Piaget) 6.3.1
achondroplasie 44.4.1
active intermodal mapping (AIM) 7.1
acute ataxie 36.6
acute cerebellaire ataxie 45.3.3
adaptieve variabiliteit 6.3
ADEM 24.4, 45.3.3
ADHD zie aandachtsstoornissen
adrenoleukodystrofie 45.4

afasie, verworven 40.8
 affect- en emotienetwerken, zie Emoties en gevoelens
 affect-linguïstisch paradigma, ALP 7.5.3
 affect-motorisch paradigma AMP 7.3.7
 affordance 6.2.1.2, 30.1.3
 afmetingen neuronen, connectomen en systemen 5.7, fig.5-7
 agenesie corpus callosum (ACC) 17.3
 agenesie corpus callosum (ACC), neuropsychiatrische syndromen 17.4

Agnosie, 29.5.2

aperceptieve agnosie 34.4.3, 39.5.2
 auditieve agnosie 33.2.4, 40.3.2(5)
 autotopagnosie 34.4.2.1
 chronagnosie 37.0, 37.3, 37.4 n1, n3, 14.2.6
 dorsale simultaanagnosie 39.5.2
 gestaltagnosie 39.5.2
 kleuragnosie 34.1.1
 objectagnosie 14.2.1.1
 prosopagnosie 6.5
 prosopagnosie, autisme 42.3.1
 verbale auditieve agnosie 40.3.2(5)
 vingeragnosie 34.4.2.2, 39.5.4.4,
 vingeragnosie, onderzoek 11.3.1
 visueel-ruimtelijke agnosie 14.2.1.1

Agressie 43.1.1, 43.1.1.5

agressie, neurale pathogenese 43.1.1.3
 agressieregulatie 3.1.7, 43.1.6/7
 RAGE system 4.9.2.1
 akoestische functies 33.2.2
 alcoholmisbruik 15.5.1
 alexithymie 3.1.6, 6.3.3, 29.3, 31.5, 35.4.5
 alien hand syndrome 39.5.8.2
 ALP, affect-linguïstisch paradigma 7.5.3
 altemnerende hemiplegie 43.1.12
 aminoacidurieën 45.3.6
 amusie 29.7, 29.7.2, 33.2.2, 41.4
 amygdala 4.7.2
 amygdalatheorie autisme 42.7
 anaclytische depressie 7.2.2
 analytisch-holistische dichotomie 30.1.2
 anarithmetie 41.2.6

Anamnese betreffende...

algemeen H 10.1
 autisme 42.8
 ADHD/OFAD TAB. 38-III
 anamnese, dysfatische ontwikkeling 40.9.2
 dysfatische ontwikkeling, overzicht tab 40 -III, tab 40-IV
 gedragsproblemen 3.2, tab 3-III
 anatomische aanlegstoornissen 26.1.1
 Angelmansyndroom 44.1.1

Angst H 43

angststoornissen 43.1.13
flight behaviour 43.1.1.1
 terugtrekgedrag 43.1.9
 terugtrekgedrag, autisme 42.3.6
 terugtrekgedrag, dysfatische ontwikkeling 40.4.5 N 3
 ANT 14.2.3, 14.2.4, 14.3
 anti-epileptica en gedrag 25.6.7
 aperceptieve agnosie 34.4.3, 39.5.2
 approach behaviour 43.1.9
 arachnoïdale cysten 24.8, 24.8.1, 24.8.2
 arousalontwikkeling 35.1.3.1
 articulatie 40.3.5, 40.3.6
 asfyxie, zie perinatale hypoxisch-ischemische encefalopathie
 Aspergersyndroom 42.5
 astereognosie 39.5.3
 asymmetrische cerebrale controle 4.7.1
 asymmetrische tonische nekreflex ATNR 7.3.1, tab. 7-III, 7.3.2.1, fig.7-6, 27.1.1
 ataxie 39.4.4, 39.4.5, 39.5.1.3, 39.5.6
 ataxie-dysmetrieproeven 10.5.3
 auditieve agnosie 33.2.4, 40.3.2(5)
 auditieve functies, onderzoek 11.10
 auditieve geheugenproblemen 40.7
 auditieve perceptiestoornissen 33.2.1, 33.2.4, 40.6.2
 auditief systeem 33.2.2
 auditief-verbaal geheugen tests 14.2.4
 auditieve verwerkingssproblemen (AVP) 40.3.2
 autismesyndromen, samenvatting tab.42-I
 autistische regressie 42.6
 autobiografisch geheugen 35.2.1
 auto-immuunziekten 40.5.12, 41.1.5
 automutilatie 43.1.1, 43.1.1.6

axiale praxie, neurale netwerken 4.2
 athetose 39.4.4
 auditieve agnosie 40.3.2(5)

Autismespectrumstoornissen, inhoud H 42.0

ADI-r 42.4
 Aspergersyndroom 42.5
 AUTI-r 42.4
 autismesyndromen, samenvatting tab.42-I
 autistische regressie 42.6
 definitie 42.2
 reactieve en secundaire vormen 42.6
 centraal coherentievermogen 42.3.2
 CHAT 42.2
 cognitieve rigiditeit 42.3.6
 contact, definitie 42.1
 contactgroei, samenvatting 42.1
 CSWSS 42.6
 dementia infantilis 42.6
 desintegratieve psychose 42.6
 DSM-IV 42.5
 dyspraxie en autisme 42.3.6
 echolalie en autisme 40.3, 42.3.5, 42.5
 eetproblemen en autisme 42.3.6
 epilepsieprevalentie bij autisme 42.3.6
 erfelijke vormen autisme 42.6
 ESESS 42.6
 executieve functiestoornissen, bij autisme, 42.3.4; bij ADHD 38.3.2
 gelaatsemoties, autisme 42.3.1
 gelaatsexpressie, autisme 42.3.1
 genetische aspecten, autisme 42.6
 Hellersyndroom 42.6
 joint attention, autisme 42.3.3
 klinisch kader, autisme 42.6
 klinisch onderzoek, autisme 42.8
 anamnese, autisme 42.8
 behandeling, autisme 42.9
 ergotherapie, autisme 42.8
 familieanamnese, autisme 42.8
 hulponderzoek, autisme 42.8
 klinisch spectrum, autisme 42.5
 Landau-Kleffnersyndroom 42.6
 logopedie, autisme 42.8
 mentale flexibiliteit, autisme 42.3.6
 mentale rigiditeit, autisme 42.3.6
 mutistisch subtype, autisme 42.5
 Neurobiologische basis ASS 42.7

amygdalatheorie 42.7
 cerebellum 36.4.3, 42.7
 corpus callosum 42.7
 diëncefale hypothese 42.7
 hemisfeerverschillen 42.7
 hersenstam 42.7
 hippocampus 42.7
 macrocefalie 42.7
 megalencefalie 42.7
 neurobiochemische afwijkingen 42.7
 neurologie, onderzoek 42.8
 neuronale netwerken 42.7
 neurotransmittermetabolisme 42.7
 prefrontale gebieden 42.7
 telencefale hypothese 42.7
 temporale gebieden 42.7
 observatie autisme 42.8
 prognose autisme 42.9.1, 42.9.1
 psychofarmaca autisme 42.9
 speltherapie autisme 42.9
 spraaktaalstoornissen, 42.3.5
 vragenlijsten autisme 42.8
 overfocused attention disorder OFAD 42.3.6
 oogcontact, autisme 42.3.1
 pathofysiologie, autisme 42.3
 PDD-NOS 42.5
 prevalentie, autisme 42.5
 prosodie, autisme 42.3.5
 prosopagnosie, autisme 42.3.1
 proxemie, autisme 42.3.6
 reactieve en secundaire vormen, autisme 42.6
 regressie en autisme 42.6
 repetitief gedrag, autisme 42.3.6
 Rettsyndroom 42.6
 sameness, autisme 42.3.6
 semantisch-pragmatische taalstoornis, autisme 42.3.6
 slaapstoornissen, autisme 42.3.6
 spraaktaalstoornissen, autisme 42.3.5
 symbolisch spel, autisme 42.3.3, 42.3.6
 terugtrekgedrag, autisme 42.3.6
 theory of mind, autisme 42.3.3
 toenaderingsgedrag, autisme 42.3.6
 uitdrukkingmotoriek, autisme 42.3.6
 verbaal geheugen, autisme 42.3.5

voorspellende tekenen, autisme 42.4
 vroege detectie, autisme 42.4
 automutilatie 43.1.1.2, 43.1.1.6
 autoregulatie 6.4.7.5.3, 28.1
 autosomale chromosoomafwijkingen 44.1
 autosomale chromosoomsyndromen 44.1
 autotopagnosie 34.4.2.1
 axiaal roteren 7.3.2
 axiale apraxie 39.5.6
 axonale retractie 5.7.1
 balans (van het lichaam) 4.2.1

B

Bálintsyndroom 34.1.1, 41.1.5
 basale ganglia 4.2.2, 39.4.5.2
 basale ganglia emoties 4.7.1
 basisemoties 4.9.2, 11.4
 basismotoriek 4.2, 39.4.1
 basismotoriek, afwijkingen 39.2, tab. 39-I, 39.5
 Bayley scales 14.3.1
 beeldvorming, zie hulponderzoek

Behandeling van...

aandachtsstoornissen 38.6.1
 ADHD, farmacologisch 38.6
 agressie 43.1.1.7
 autisme 42.8, 42.9
 autisme, met dysfatische ontwikkeling 42.8, 42.9
 cognitieve rigiditeit tab. 38-II
 depressie 43.3
 dyscalculie 41.2.7
 dysfatische ontwikkeling 40.10
 en de RH 40.10
 medicatie 40.10
 dyspraxie en DCD 39.8, 39.9
 dyslexie 41.1.7
 geheugenproblemen 37.5, 37.7
 schedeltrauma 23.2.3
 slaapstoornissen 43.1.7.1
 speltherapie 7.4.3.1
 spraaktaalproblemen 40.10
 Tan-Söderberghmethode 40.10
 woordvindingsstoornissen 40.10
 behavioural activation system (BAS), 4.9.2.1, N 1; 38.3.3; 38.5; 43.1.1.1
 behavioural inhibition system (BIS), 4.9.2.1, N 1; 38.3.3; 38.5; 43.1.1.1

behaviourisme 6.3
 beloningsnetwerk 4.7.2, N 3
 beroepsbeoefenaren 9.1

Bewegingsstoornissen H 39.4.4

athetose 39.4.4
 chorea 39.4.4
 choreatiforme bewegingsonrust 10.1.2, 10.5.4
 tics 39.4.4
 tremoren 39.4.4
 bewegings- en richtingsgevoel 11.2.2
 bewegingssynchronie 7.2.1
 bewustzijn 4.10
 bikinesie 7.5.3
 bilinguïsmen, bij dysfatische ontwikkeling 40.4.3.1

Bimanuele coördinatie en discoördinatie

bimanuele coördinatie 4.5, fig. 4-21, 31.3.1, tab. 39-II, 39.5.7
 bimanuele discoördinatie 14.2.1, 31.7
 bimanuele en axiaal-bicorporele coördinatie 7.3.1

bio-elektrische epilepsie 26.6.1
 B-LE Brein-lichaameenheid 4.9, fig. 4-31
 body awareness 7.3.7, 34.3
 body dysmorphic disorder 34.3.5
 body image, zie lichaamsidee
 body integrity identity disorder 34.3.5
 borderline states 43.5
 borderlinesyndroom 43.1.1.5, 43.5, 43.1.1.6, 43.2, 43.2.1
 brein en emoties: huidige ideeën 4.7.1
 Bourdon-test 14.2.4
 Brachman-de-Langesyndroom 44.5.1
 bradyalalie 36.3.1
 brein-lichaameenheid, B-LE 4.9, fig. 4-39
 broddelen 40.3.6.1
 brodmanngebieden fig. 4-3, tab. 4-I
 buccofaciale dyspraxie 41.1.7

C

callosale links-rechtsverbindingen, auditieve 4.1.3, fig. 4-7
 callosumafwijkingen, dyslexie 41.1.2.2, 41.1.5
 callosumdysgenese, neuropsychiatrische stoornissen 17.4

- callous-unemotional behaviour 38.2.2
n4, 42.3.4, 42.5 n10,
canonieke brabbelfase 7.5.1
canonieke neuronen 4.3.2
Capgraswaan 29.4 noot 5
caudale-vermissyndroom 36.1
celdood 5.7.1
centraal zenuwstelsel, zie functionele
neuroanatomie
centrale coherentie 35.3.3
centraal coherentievermogen 42.3.2
central executive 35.2.1
cerebellaire dysartrieën 40.3.6, N 5
- Cerebellaire functies en stoornissen, inhoud H 36.0**
aandachtsfuncties 36.4.1
acute ataxie 36.6
autisme, cerebellum 36.5
bradyalgie 36.3.1
caudaal vermissyndroom 36.1
cerebellair-hemisfeersyndroom 36.1
cerebellaire atrofie 36.6
cerebellar cognitive affective syndrome (CCAS) 36.5
cerebraal-cerebellair netwerk, schema fig. 36-l
cerebro-cerebellaire diaschizis 36.0
Chiari-I-malformatie 36.6
cognitieve functies fig. 36-II
diaschizis, cerebellum 36.3.1
dysartrie, cerebellum 36.3.2
executieve functies 36.4
gedragsstoornissen, cerebellum 36.5
hypoplasie 36.6
Idiopathische familiale cerebellaire ataxie 36.6
Joubertsyndroom 36.6
klinische symptomen 36.1
leestaalfuncties, cerebellum 36.3.3
linguïstische functies, cerebellum 36.3
malformaties 36.4.3
medulloblastomen 36.6
mentale flexibiliteit, cerebellum 36.4.1
motorisch leren, cerebellum 36.4.3
motorische timing 36.4.2
MSD-syndroom, cerebellum 36.3.1
mutisme, cerebellum 36.3.1
neuroanatomie fig. 36-II
olivo-ponto-cerebellaire atrofie 36.6
pancerebellair syndroom 36.1
- procedureel leren 36.4.3
rostraal vermissyndroom 36.1
spraak- en taalstoornissen, cerebellum 36.3.2
tijdsperceptie 36.4.2
- cerebraal functioneren, kinderen 6.5
cerebrale netwerken emoties 4.7.1
emoties, cerebrale circuits 4.7.1
cerebrale organiciteit, zie Modellen van afwijkende hersenontwikkeling;
ook Organiciteit, cerebrale
cerebrale organisatie aandacht 35.1.2
cerebrale parese 39.2
cerebro-cerebellaire diaschizis 36.0
cerebrovasculaire accidenten 24.6
CHAT 42.2
Chiari-I-malformatie 36.6
chromosoomafwijkingen 15.1
chromosoomonderzoek, zie hulponderzoek
chorea 39.4.4
choreatiforme bewegingsonrust 10.1.2, 10.5.3
chronagnosie 14.2.6, 37.4
chronische psychosen 43.4
classificatie hersenafwijkingen 26.1.1
clonidine bij ADHD 38.6.2
cocaine 15.5.2
Cockaynesyndroom 44.4.2
cognitieve epilepsie 25.6.1
cognitieve flexibiliteit 14.2.4, 38.2.2, 42.3.6.1
cognitieve inflexibiliteit 43.1.10
cognitieve functies, asymmetrische controle 4.6
cognitieve inflexibiliteit 43.1.10
cognitieve modellen motoriek 7.4.1
cognitieve stijl, ontwikkeling 35.1.4
coherente perceptie 6.1
cognitieve rigiditeit 42.3.6
coherentie-EE G's 129
Concerta bij ADHD 38.6
congenitale bijnierhyperplasie 15.7
congenitale hartafwijkingen 15.12
communicatie 7.2 noot 6
connectoom 4.1.2
connectionisme 6.3.1
congenitale bijnierhyperplasie 15.7
constructies met het eigen lichaam 11.7.1
constructieve praxie 11.7.1, 14.2.1, 30.2.3, 34.5.1
- constructieve dyspraxie 34.5.1, 39.5.10
constructieve stoornissen 14.2.1
contact, definitie 7.2 N6, 42.1, contactgroei 42.1
contactproblemen, autistische 3.1.8
container play 6.2.1
continuïteit van de ontwikkeling 6.4
convergente activatie 6.3.3, 40.7
conversieverschijnselen 43.1.11
coördinatie, proximaal 10.5.3
corpuscallosumdysgenese 16.3, 17.1
corpus callosum, myelogenese 31.2.5
- Corpus callosumfuncties, inhoud H 31.0**
callosale overdracht 31.3.2
callosumagnesie, gevolgen 31.5, voor ACC zie ook H 17
diffuse excitatie 31.3.1
diffuse inhibitie 31.3.1
vorm en organisatie 31.1
fylogenetische ontwikkeling 31.2.1
handvoorkeurverschillen 31.1.1
het volwassen CC, functies 31.3
ontogenetische functies 31.6
interhemisferische disconnectie in de ontwikkeling 31.7
bimanuele coördinatie 31.3.1
callosale cellen 31.2.2, 31.2.3
callosal-relaymodel 31.3.2
callosale connecties 31.2.1
callosale functiestoornissen 29.8.2.2
callosale projecties 31.1.3
Callosotomie, symptomen 31.4
alexie zonder agrafie
geheugendefecten
callosumagenese, gevolgen 31.5
callosumfuncties, ontogenetische 31.6
hemisfeerspecialisatie 31.6.1
hersenhelptspecialisatie 31.6.1
interhemisferische disconnectie in de ontwikkeling, zie aldaar
lateralisatie, bijdrage aan 31.6.1
motorische ontwikkeling 31.6.5
Neurofysiologie callosum 31.3.1
topografische excitatie
topografische inhibitie
ontogenetische veranderingen 31.6.6
ontwikkeling corpus callosum 31.2

seksueel dimorfisme, callosum 31.1.1
 sensorische ontwikkeling 31.6.5
 spraakperceptie en motorische coördinatie 40.5.8
 spraaktaalontwikkeling 31.6.3
 spraakperceptie 33.2.1
 topografische callosale vezelorganisatie 31.1.3
 transitoire callosale projecties 31.2.4
 visuomotorische transfertijd 31.3
 Noot
 visuele ontwikkeling 31.6.4
 volgehouden aandacht 31.6.6
 ontogenese van de callosale connectiviteit 31.2.1
 commissura anterior 31.1.2
 cognitieve rigiditeit 42.3.6
 contact, definitie 42.1
 contactgroei, samenvatting 42.1
 computertomografie CT, als methode 13.2.1
 convergente activatie 6.3.3, 40.7
Corpuscallosumafwijkingen, inhoud H 17.0
 ADHD 17.4
 dyslexie/dysfasische ontwikkeling bij ACC tab. 17-III
 dysmorfiesymptomen 17.3.1
 centraal zenuwstelsel, afwijkingen bij ACC 17.3.2, tab. 17-III
 neurologische symptomen 17.3.3
 hypoplasie 17.0
 dysgeneseïën 17.1
 deformaties van het CC 17.2
 agenesie corpus callosum (ACC) 17.3
 chromosoomafwijkingen 17.3
 genetische en niet genetische oorzaken 17.3
 syndromen en ziekten met callosumdysgenese 17.3, tab. 17-I
 toxisch-metabole ziekten 17.3
 foetaal alcoholyndroom 17.4
 neuropsychiatrische stoornissen bij callosumdysgenese 17.4
 perinatale asfyxie 17.4
 syndromen met verstandelijke beperking 17.4
 creativiteit 6.3.3, 30.1.3
 cretinisme 24.5.4

Cri-du-chatsyndroom 44.1.2
 crowding-hypothese 22.2.3, 28.2
 CSWSS 25.4.6, 42.6
 cytomegalie 15.3

D

DCD, 39.3, noot 2
 zie Dyspraxieën H 39.0
 débilité motrice 39.3
 declaratief wijzen 7.4.2
DMN (default mode network)
H 4.8 (DMN en het ZELF)
 corticale middenlijnstructuren (CMS) 4.8
 ontwikkelingsstoornissen 4.8.3
 resting state activity(RSA) 4.8
 self-referential processing (SRP) 4.8
 slaapstoornissen 43.1.7
 subcorticaalcorticale middenlijnstructuren (SCMS) 4.8
 woord vooraf aan DMN, vóór 4.8
 delier 3.1.10, 43.4.2
 dementia infantilis 42.6
 denkontwikkeling 6.5.1
 depressie 43.2
 desintegratieve psychose 42.6
 detailwaarneming 14.2.1
 developmental coordination disorder (DCD) 39.3, noot 2
 developmental language disorder (DLD), zie dysfasische ontwikkeling 40.5
 DGS, zie Gerstmannsyndroom
 DID, dyslexie 41.1.2.2
 diadochokinese, zie supinatie-pronatie
 diagnosestelling 10.4, 45.1.4
 diagnostiek verstandelijke beperking 45.1.4
Diagnostiek, neuropsychologische, logopedische en ergotherapeutische, inhoud H 14.0
 battery approach 14.1.4
 dubbele dissociatie 14.1.2
 executieve functiestoornissen
 ADHD 38
 auditief verbaal geheugen 14.2.4
 cerebellum 36.4
 chronagnosie 14.2.6
 cognitieve flexibiliteit 14.2.4
 leerstoornissen 14.2.5

visueel non-verbaal geheugen 14.2.4
 visueel verbaal geheugen 14.2.4
 klinische procedure 14.1.3
 interpretatie van IQ-scores 14.3.1
 onderzoek, neuropsychologisch 14.2
 bimanuele dyscoördinatie 14.2.1
 chronagnosie 14.2.6
 constructieve stoornissen 14.2.1
 detailwaarneming 14.2.1
 dubbele dissociatie van functies 14.1.2
 dysritmiciteit 14.2.1
 gestaltherkenning 14.2.1.1
 gnostische functies hand 14.2.1.3
 halfzijdige sensorische en motorische verwaarlozing 12.2.1.5
 handvoorkeur 14.2.1
 hemispatieel neglect 14.2.1.1
 ideationele dyspraxie 14.2.1
 ideomotorische dyspraxie 14.2.1
 IQ-tscores 14.3.1
 klinische procedure 14.1.3
 kruisen van de middenlijn 14.2.1.4
 lichaamsschema 14.2.1.2
 leeftijdsnormen tapping en pinprick-test 14.3.1, tab. 14-I
 leeftijdsnormen supinatie-pronatiebewegingen 14.3.1, tab. 14-II
 leer- en leesstoornissen 14.2.5
 motorische precisie 14.2.1
 motorische problemen 14.2.1
 non-verbaal redeneren 14.2.1.1
 neuropsychologie 14.1
 neuropsychologische problemen 14.2.6
 objectagnosie 14.2.1.1
 oog-handcoördinatie 14.2.1.1
 pseudoneglect 14.2.1.4
 psychologische test 14.3
 psychomotorische traagheid 14.2.1
 somatognosis 14.2.1.2
 spraaktaal- en auditieve functiestoornissen 14.2.2
 stoornissen in informatieverwerking 14.2.4
 stoornissen in non-verbale communicatie 14.2.3
 tappingtest 14.2.1
 tests voor ergotherapeuten 14.5

- visueel-ruimtelijke agnosie 14.2.1.1
- visuele discriminatie 14.2.1.1
- visuele perceptie 14.2.1.1
- Luria's hypothetisch-deductieve benadering 14.0, 14.1
- motorische diagnostiek zie motoriektests 14.2.1
- klinische procedure 14.1.3
- onderzoeksbenadering 14.1.4
- organiciteitstests 14.1.1
- psychometrische benadering 14.0, 14.1
- spraaktaalstoornissen, onderzoek 14.4
- auditieve functiestoornissen 14.2.2
- non-verbale communicatiestoornissen 14.2.3
- specifieke taaltests 14.4
- taaltests voor kleuters 14.4, tab 14-IV
- stepwise approach 14.1.4
- testbeschrijving, kort 14.3
- ANT 14.2.3 noot, 14.2.4, 14.3.1
- Bayley-III-NL 14.3.1
- Bourdon-test 14.2.4, noot 1
- KABC-II 14.3.1
- SON-R 2-8 14.3.1
- WPPSI-III-NL 14.3.1
- WISC-V-NL** 14.3.1
- taaltests voor kleuters 14.4, tab 14-IV
- tests voor peuters en kleuters 14.3, tab.14-III
- tests voor schoolkinderen 14.3 tab. 14-IV
- tests, samenvatting 14.3, tab. 14-III, tab.14-IV
- diagnostische begrippen 8.2
- diaschizis 6,3,1 N 13, 14.1, 26.2.11
- diffusie-tensor-MRI, als methode 13.2.5
- DiGeorgesyndroom 44.1.5
- disconnectiesyndroom 26.2.4
- divergente activatie 6.3.3
- divided attention 35.1
- domein-specifiteit 6.2 noot 4
- dopamine-receptorblokkers 38.6.2
- dorsale perceptiebaan 4.3.2, 30.2.2
- dorsomediale thalamus, emoties 4.7.1
- dorsolaterale prefrontale cortex, dLP-FC 32.3
- Downsyndroom 44.1.3
- driedimensionaal construeren 11.7.1
- druggebruik 24.3
- dubbele dissociatie 26.2.11
- dubbele functiedissociatie 14.1.2
- dubbelstimulatie 11.2.1
- dubbel-Y-syndroom 44.3.1
- Duchennespierdystrofie 44.2.1
- dynamische systeemtheorie 7.4.1, noot 4
- dysmorfiesymptomen 17.3.1
- dyspraxie en autisme 42.3.6
- dysprosodieën 33.2.2
- dysartrie, cerebellum 36.3.2
- Dyscalculieën** H 41.3,
- anarithmetie 41.2.6
- behandeling, dyscalculie 41.2.7
- ideognostische dyscalculie 41.2.4
- neuroanatomie, dyscalculie 41.2.1
- neuropsychologie, dyscalculie 41.2.1
- numerieke dyssymbolie 41.2.5
- onderzoek, neuropsychiatrisch, dyscalculie 41.2.7
- operationele dyscalculie 41.2.6
- practagnostische dyscalculie 41.2.2
- rekenen, ontwikkeling 41.2.1
- rekenonderzoek 41.2.7
- verbale dyscalculie 41.2.3
- Dysfatische ontwikkeling, inhoud 40.0**
- afasie, verworven 40.8
- ALP, affect-linguïstisch paradigma 7.5.3
- anamnese 40.9.2
- anamnese, overzicht tab. 40-IV tab. 40-V
- asymbolische taalretardatie 40.3.2
- asymmetrieën bij neurologisch onderzoek, routine-EEG, -CT en -MRI 40.5.3
- atypisch receptieve syndromen 40.3.2
- atypische taalsyndromen, associatie met autisme 40.3.3
- auditieve agnosie 40.3.2(5)
- auditieve geheugenproblemen 40.7
- auditieve perceptiestoornissen 40.6.2, 33.2.1
- auditieve verwerkingsproblemen (AVP) 40.3.2
- autistische reactie 40.4.2
- auto-immuunziekten 40.5.12
- beeldvormend onderzoek 40.5.3
- behandeling, multidisciplinaire 40.10
- behandeling en de RH 40.10
- behandeling 40.10
- behandeling, medicatie 40.10
- broddelen 40.3.6.1
- callosale disfunctie, spraakstoornis 40.5.1 noot 8
- cerebellaire dysartrieën 40.3.6, noot 5
- chromosoomafwijkingen 40.5.7, 40.5.10
- classificatie, overzicht 40.2.4, tab. 40-II
- comorbiditeit 40.4.2
- comorbiditeit, overzicht 40.2.2, tab. 40-I
- concept 40.2
- convergente activatie 40.7, 6.3.3
- corpus callosum, spraakperceptie en motorische coördinatie 40.5.8
- developmental apraxia of speech 40.3.1(2)
- developmental language disorder (DLD) 40.5
- diagnostiek, overzicht 40.9.3, Tab 40-VI
- dominantieontwikkeling 40.5.8, 27.2.2
- dove kinderen 40.4.3, 40.6.1
- dysartrieën 40.3.5, n 1; 40.3.6.2
- differentiële diagnose 40.3
- dyscalculie 34.6.2
- dysglissie 40.3.6.1
- echolalisch autisme 40.3.3
- EEG 40.5.3
- epilepsie, taalstoornis 40.5.3
- ergotherapie 40.10
- etiologie 40.5
- familiaal-erfelijke patronen 40.5.6
- feedback, eigen spraak 40.6.4
- fonologisch-syntactisch syndroom 40.3.1
- FOXP2-gen 40.5.8
- functionele beeldvorming 40.5.5
- gebruikelijke varianten 40.3.1
- geheugenstoornissen 40.8

genetische theorie 40.5.8
 groepsbehandeling 40.10
 hersenhelftdominantie/lateralisatiestoornissen 40.5.2
 immuunziekten en de rol van testosteron 40.5.9
 IQ-profiel
 kernsymptomen en comorbiditeit 40.2.2, tab. 40-1
 kinderafasie 40.5.4, 40.8, 40.8.1
 kinderneurologisch onderzoek, 40.9.3
 klinisch beeld 40.2.2
 klinisch kader 40.4.1, fig. 40-II
 Landau-Kleffnersyndroom 40.8.1 40.8.2
 leerstoornissen bij dysfasische ontwikkeling 40.4.4
 liaison des idées 40.2.2
 medicamenteuze ondersteuning 40.10
 mijlpalen, spraaktaal 40.9.3, tab.-IV, tab.7-IX
 motorisch theorie van de spraak-perceptie 40.6.3
 neuroanatomisch correlaat
 neurobiologische achtergrond 40.5-40.5.12
 nosologie 40.2.4
 neurologisch onderzoek 40.9.3
 ontogenetische neurale veranderingen 40.2.4
 operculumsyndroom 40.5.4, 40.5.10
 orale dyspraxie 40.3.5, 40.3.6
 pathogenetisch concept 40.2.3
 perceptiestoornissen 40.3.6, 40.5.5
 perceptuomotorisch netwerk voor de spraaktaal 40.6
 pre- of perinatale malformatie en beschadiging van de spraaktaalgebieden 40.5.8
 psychologisch onderzoek, 40.9.4, 40.9.5
 psychopathologie 40.4.5
 regressie, bij epilepsie 25.4.6
 right-shifttheorie 40.5.9
 semantisch-pragmatische taalstoornis 40.3.2(4)
 slechthorendheid 40.3.2 (B5)
 spraak en spraakstoornissen, zie onder Spraak en spraaktaalaspecten

spraak en taal, hun relaties fig. 40.3
 stotteren 40.3.6.1 (E), tab. 40-II
 Tan-Söderberghmethode 40.10
 behandeling, 40.10
 terminologie 40.1
 tweelingstudies 40.5.9
 verbal dyspraxia 40.3.1(2), 40.3.6
 verbale auditieve agnosie 40.3.2(5)
 verworven spraak- en taalstoornissen 40.3.6.2
 verwijzing, indicaties 40.9.1
 woorddoofheid 40.3.2 (B3)
 woordvindingsproblemen 40.7, 37.1
 X-chromosoom 40.5.9
 zuiver expressieve vorm 40.3.1

dyskinesieën (zie bewegingsstoornissen 39.4.4)

Dysgrafie H 41.2

classificatie 41.2.1

subtypen tab. 41-II

dyskinesieën 39.4.4, zie ook bewegingsstoornissen

Dyslexie H 41.1

alfabetisch stadium lezen 41.1.1

auditieve dyslexie 41.1.2, 41.1.3

auto-immuunziekten 40.5.12, 41.1.5

Bálintsyndroom 34.1.1, 41.1.5, 41.2

behandeling 41.1.7

bewegingsperceptie 41.1.4

buccofaciale dyspraxie 41.1.7

callosumafwijkingen 41.1.2.2, 41.1.5

corpusscallosumfunctie 41.1.3

DID 41.1.2.2

dysfasische ontwikkeling 41.2.1.

dyseidetische dyslexie 41.1.2.2,

41.1.3

dysfonetische problemen 41.1.2.2,

41.1.3

dysgrafie 41.1, 41.2.1

dyslexie, subtypen 41.1.2

dysorthografie 41.1.2.2, 41.2

etiologie/oorzaken 41.1.5

foneembewustzijn 41.1.1

geheugenstoornissen 41.1.7

genetische oorzaken 41.1.5

Geschwindhypothesen 41.1.5

interhemisferische disconnectie

41.1.3

ischemische beschadigingen 41.1.5

klankdecodering 41.1.1

klankdecoderingsproblemen 41.1.3

kruismodale dyslexie 41.1.2

leesachterstand 41.1.1

leren lezen volgens Frith 41.1.2

linguïstische/verbale dyslexie 41.1.2

logografisch stadium 41.1.2

magnocellulaire baan 41.1.0 mag-

nocellulaire hypothese 41.1.4

neurologisch onderzoek 41.1.6

neuropsychologie 41.3.1

oogbewegingsstoornissen 41.1.3

orthografisch niveau 41.1.2

piracetam (Nootropil) 41.1.7

ruimtelijke oriëntatie 41.1.3

schrijven 41.2, 41.2.1

spraakklankbewustzijn 41.1.3

strepheosymbolie 41.1.3

taalstoornissen 41.1.3

terminologie 41.1.1

testosteronhypothesen 41.1.5

visueel-auditieve disconnectie

41.1.3, 41.3.3

visuele aandachtsproblemen 41.1.4

visuele discriminatie 41.1.3

visuele perceptie 41.1.4

visuele perceptie-stoornissen 41.1.7

dysmaturiteit, zie laag geboortegewicht

dysmaturiteit, zie prematuriteit

dysmorphiesyndromen en gedragsneurologie, overzicht tab. 44-II

dysmorphologie 44.0.1

dysorthografie 41.1.2.2, 41.2

dyspraxie en autisme 42.3.6

dysmusie 29.7, 29.7.2, 41.4

Dyspraxieën, inhoud H 39.0

alien hand syndrome 39.5.8.2

aperceptieve agnosie 39.5.2

astereognosie 39.5.3

ataxie 39.4.4, 39.4.5

ataxie, cerebellaire 39.5.1.3

axiale/posturale dyspraxie 39.5.6

basale ganglia 39.4.5.2

basismotoriek 39.4.1

basismotoriek, afwijkingen 39.2,

tab.39-I, 39.4, 39.5

behandelingsprincipes 39.8, 39.9

begrip voor handelingen 39.5.8.1

bimanuele coördinatie 4.5, tab. 39-II,

39.5.7

buccofaciale dyspraxie 39.5.12

- callosale of diagonistische apraxie 39.5.8.2
- cerebrale parese 39.2, 35.1.2
- classificatie 39.2, tab. 39-I
- clumsiness 39.2
- cognitieve ergotherapie 39.8.1
- conceptapraxie 39.5.9
- constructieve dyspraxie 39.5.10
- evenwicht/balans 39.4.5.1
- DGS, zie Gerstmannsyndroom
- diagnostische termen, motoriek 39.3
- clumsiness 39.3
- DAMP 39.3
- débilité motrice 39.3
- developmental coordination disorder (DCD) 39.3, noot 2
- diagonistische apraxie 39.5.8.2
- dorsolaterale prefrontale cortex 32.2
- dorsale simultaanagnosie 39.5.2
- dyscalculie 41.3, 39.5.4.4
- dysgrafie 41.2, 39.5.10.1
- dyskinesieën 39.4.4
- dyspraxie, cerebraal substraat 39.6
- dyspraxie, sociale relaties 39.7
- dyspraxieën, classificatie 39.2
- dysritmiciteit 39.5.1.5
- echopraxie 39.5.1.6
- faciaal of oraal 39.5.12
- evenwichtsstoornissen 39.4.5
- gang/loopdyspraxie 39.5.6
- Gerstmannsyndroom 34.6, 39.5.4.1
- gestaltagnosie 39.5.2
- gnostische handfunctie 39.5.4.6
- grafisch epraxie 39.5.10
- grafesthesie 39.5.3
- grafische dyspraxie 39.5.10
- halfzijdige verwaarlozing 39.5.3.1
- handvoorkeur en dyspraxie 39.5.8
- hemispatieel neglect 39.5.3.1
- houding en balans 39.4.5.1
- houdingscontrole 39.4.5.2
- hypo- en hyperkinesie 39.4.4
- hypotonie 39.4.1
- ideationele dyspraxie 39.5.9
- ideomotorische dyspraxie 39.5.8
- infantiele encefalopathie 39.3
- inputpraxicon 39.3, 4.4, 30.2.2, 32.1
- kinesics 39.5.11
- kracht (parese) 39.4.2
- kruisen van de middenlijn 39.5.5
- lateraliteit, afwijkingen 39.5.11
- ledemaatsapraxie 39.5.7-9
- leerstoornissen 39.5.4.1 noot 2
- lichaamsdyspraxie 39.5.6
- lichaamsschema 39.5.4
- lichaamsschemastoorntissen 39.6
- links-rechtsdesoriëntatie 39.5.4.1
- melokinetische dyspraxie 39.3, 39.5.1.1
- minimal cerebral palsy 39.4.2
- MND: minimal neurological dysfunction 39.3 N 5; 10.2.1
- proxemie 39.5.4.4
- psychiatrische aspecten dyspraxie 39.7
- tactiele afweer 39.5.4.4
- vingeragnosie 39.5.4.5
- vingerlokalisatie 39.5.4.5
- mond-dyspraxie 39.5.12
- motor impersistence 38.4, 39.5.1.6
- motorische mijlpalen 39.2
- motorische ontwikkeling 39.1
- motorische persistentie 39.5.1.6
- motorische precisie 39.4.3, 39.5.2.1
- motorische stoornissen, overzicht tab. 39-I
- motorische tests 39.9
- neglectsyndroom 39.5.3.1
- neuraal substraat dyspraxieën en verwante motorische stoornissen, tab. 39-III
- nevenbewegingen 39.4.4
- oog-handcoördinatie, neuraal netwerk 4.4, 39.5.2.2
- oog-handcoördinatie, stoornissen 39.5.2.1
- outputpraxicon 4.4, 30.2.2, 32.1, 34.5, 39.5.2.1
- pariëtaal syndroom, leerstoornissen 34.6
- proximaal-distale dissociatie 39.5.1.3
- psychiatrische stoornissen 39.8
- ritmiciteit 39.5.1.1
- ruimtelijke desoriëntatie 39.5.2
- schrijven 39.5.10
- sensorimotoriek 39.2, 39.5
- sensorische apraxie 34.5.2
- snelheid van beweging 39.5.1.3
- somesthesie 39.5.3
- slurfmotoriek, afwijkende 39.5.6.1
- somatognosis 39.5.4
- spiegelmeebewegingen 39.5.1.4, tab. 39-II
- spiegelschrift/strefosymbolie 39.5.10.1
- supinatie-pronatie, normen tab.39-II
- tonus 39.4.1
- timing 39.5.1.5, zie ook ritmiciteit 35.4.7
- vestibulaire stoornissen 39.4.5.1
- visual closure 39.5.2, noot 2
- visueel-ruimtelijke perceptie en oog-handcoördinatie 39.5.2.2
- visuele perceptie en gnosis 39.5.2
- willekeurig-automatische dissociatie 39.5.12
- dysritmiciteit 39.5.1.5
- dysritmiciteit, zie ritmiciteit
- E**
- echolalie en autisme 42.3.5, 42.5
- echopraxie 7.2.2, 7.3.4, 32.5 N 2, 32.7
- EEG, als methode, 13.1.1
- eenheid van perceptie 35.3.3
- eetproblemen en autisme 42.3.6
- eetstoornissen 43.1.14
- embedded figures 11.4.5
- embryonale ontwikkeling, zie hersenontwikkeling
- emotiefuncties 33.4
- Emoties en gevoelens H 4.7**
- amygdala 4.7.2
- asymmetrische cerebrale controle 4.7.1
- basale ganglia, emoties 4.7.1
- behavioural activation system (BAS), 4.9.2.1, noot 1
- behavioural inhibition system (BIS), 4.9.2.1, noot 1
- beloningsnetwerk 4.7.2, noot 3
- brein en emoties: huidige ideeën 4.7.1
- cerebrale netwerken 4.7.1
- dorsomediale thalamus, 4.7.1
- emotiecircuit van Papez fig. 4-29
- emoties en gevoelens fig. 4-28
- emotieperceptie en -geheugen 4.7.2
- emoties historisch en fylogenetisch 4.7
- Broca, affect 4.7
- Damasio, emoties 4.7.1
- Darwin, emoties 4.7
- Freud, affect 4.7.1
- Frijda, emoties 4.7.1
- James, emotie 4.7

MacLean, triune brain 4.7
 Northoff, emoties 4.7.1
 Panksepp, emoties 4.7.1
 Papez, emoties 4.7.1
 Spinoza, affect 4.7
 empathie 7.2.2, 7.4.2
 evaluatiesystemen, emoties 4.7.1
 executieve functies 26.2.9
 exteroceptie, woord vooraf aan 4.7
 hippocampus 4.7.1
 homeostase, woord vooraf aan 4.7
 homeostaten en sociotaxonen 4.7.1
 hypothalamus 4.7.1
 insulaire cortex 4.7.1; 34.01
 interoceptie, woord vooraf aan 4.7
 limbisch systeem 4.7
 limbisch systeem, fusiform baso-
 temtemporaal gebied fig. 4-29
 limbisch systeem, huidig concept
 4.7.2
 motivatiesystemen 4.7.1
 neurale netwerken primaire emo-
 ties en sociaal contact fig. 4-30
 periaqueductale grijs (pag) 4.7.2
 prefrontale gebieden 4.7.2, noot 4
 psychoaffectiviteit 4.7.1; 7.2, n 1
 triune brain, bezwaren 4.7
 valentiesystemen 4.7.1
 ventrale striatum-pallidumsys-tem
 4.7.2
 zuigelingen en emoties 4.7.1 N 3
 empathie 7.2.2, 7.4.2
 empirisme 6.3
 encefaliden 24.4, 43.4.2
**Encefalopathie, postnatale, in-
 houd H 24.0**
 arachnoïdale cysten 24.8, 24.8.1,
 24.8.2
 cerebrovasculaire accidenten 24.6
 drugsgebruik 24.3
 encefaliden 24.4
 geneesmiddelen: negatieve invloe-
 den 24.2
 anti-epileptica 24.2
 cytostatica 24.2
 intoxicaties 24.1
 loodintoxicatie 24.1.1
 methotrexaat 24.3
 hydrocefalus 24.4, 24.8.1
 hyperthyreoïdie 24.5, 24.5.5
 hypoglykemie 24.5.2

hypoxisch-ischemische encefalopa-
 thie 20.1, 24.6
 infantiele encefalopathie 45.1.2
 infectieuze encefalopathieën 24.4
 ADEM 24.4
 herpessimplexencefalitis 24.4
 Hersenbeschadiging, vroege
 linkszijdige 22.5
 rechtszijdige 22.6
 Lymeziekte 24.4
 macrocefalie 24.8.1
 malnutritie 24.7
 mazelenencefalitis 24.4
 mycoplasma pneumodiae 24.4
 ondervoeding 24.7
 parainfectieuze encefalopathieën
 24.4
 phenylketonurie, PKU 24.5.3
 porfyrie 24.5.1
 perinatale encefalopathie 24.5.4
 tuberculeuze meningitis 24.4
 ijzertekort 24.7.1
 waterpokken 24.4
 XTC, ecstasy 24.3
 encopesis 43.1.2
 energiemetabolisme, stoornissen
 45.3.6
 enuresis 43.1.2
 epigenetische invloeden 12.3.1
 epilepsieprevalentie bij autisme 42.3.6
**Epilepsie, gedrag en leren, in-
 houd H 25.0**
 absence-epilepsie 25.2
 BECT 25.4.1, 25.4.6
 bio-elektrische epilepsie 26.6.1
 classificatie 25.1
 cognitieve epilepsie 25.6.1
 CSWS 25.4.6
 episodisch dyscontrolesyndroom,
 EDS 25.6.1
 ESES 25.4.6, 25.6.6
 frontale epilepsie 25.4.3
 gedragsstoornissen, en epilepsie
 25.6
 gegeneraliseerde epilepsieën van
 benigne aard 25.2
 gegeneraliseerde epilepsieën van
 maligne aard 25.3
 leerstoornissen 25.6.5
 leeselepsie 25.4.5
 Lennox-Gastautsyndroom 25.3

limbisch systeem 25.6.2
 limbische epilepsie 25.4.2
 Landau-Kleffnersyndroom. LKS
 25.4.6
 lokalisatiegebonden epilepsieën
 25.4
 medicatie, bijwerkingen 25.6.7
 neuropsychologische defecten 25.3
 occipitale epilepsie 25.4.4
 ontwikkelingsregressie 25.5
 partiële epilepsie 25.4
 periodiek explosieve stoornis 25.5.1
 psychiatrische aspecten 25.6.3
 reflexepilepsie 25.4.5
 rolandische epilepsie 25.4.6
 spraaktaalstoornissen 25.6.6
 temporale epilepsie 25.4.2
 temporale gebieden en het limbisch
 systeem 25.6.2
 transient cognitive impairment
 25.6.1
 Westsyndroom 25.3
 episodisch dyscontrolesyndroom,
 EDS 25.6.1
 episodisch geheugen 35.2.1, 35.2.1.1
 episodisch geheugen, ontwikkeling
 35.2.3
 erfelijke vormen autisme 42.6
 ergotherapie, autisme 42.8
 ESES 25.4.6, 25.6.6, 42.6, 45.3
 equipotentiaaliteit hemisfeerfuncties
 22.2.2, 27.2.1, 29.2 N10, 31.6.1,
 35.3.1
Etiologie (oorzaak) van ...
 agressie 43.1.1.5
 ADHD 38.3.1
 autisme 42.5, 42.6
 dysfatische ontwikkeling 40.5
 dyslexie 41.1.5
 dyscalculie 41.2.1
 gedragsneurologische hoofdcatego-
 rieën, andere 8.2, noot 2
 evenwicht/balans 39.4.5.1
 evoked potentials, als methode 13.1.3
 eupraxie 7.4, 30.2.2
 evaluatiesystemen, emoties 4.7.1
 EVO-DEVO-concept 6.1.1
 evolutionair denken 6.1.1.1
 executieve functies 36.4
 executieve functiestoornissen, zie
 frontale functiestoornissen

executieve functiestoornissen 42.3.4;
bij ADHD in 38.3.2
exteroceptie, woord vooraf aan 4.7

Executieve functies (EF), stoornissen H 32.6

ADHD en EF 32.7
autisme en EF 32.7, 42.3.4
cerebellum en EF 36.4.1
chaotisch gedrag en EF 32.7
depressie en EF 32.7
dorsolaterale prefrontale cortex (dlPFC) 32.2
dyspraxie en EF 32.7
imitation behaviour en EF 32.7
mentale flexibiliteit en EF 32.7
motorische en premotorische cortex 32.1
obsessief-compulsieve stoornis en EF 32.7
oculomotorische gebieden 32.2
schedeltrauma en EF 23.2.4
taalstoornis en EF 32.7
tests voor EF 32.7
Tourettesyndroom en EF 32.7
utilization behaviour en EF 32.7
extrapiramidale bewegingsonrust 38.4
expressiemotoriek, onderzoek 11.8
expressieve motoriek 7.3.3, 7.4.2

F

facomatosen 44.4.4, 45.3.5
false belief 7.2.3
familieanamnese, autisme 42.8
FAS-syndroom 15.5.1, 44.5.2
FEAR system 4.9.2.1
fenylketonurie 15.8
fight behaviour 3.1.7, 43.1.1.2
flight behaviour 3.1.7, 43.1.1.1
figuur-achtergrondherkenning 11.4.5
focale organisatie 6.3,2
focalisatie 6.3.2
focused attention 35.1
foetaal alcoholyndroom (FAS) 44.5.2
foneembewustzijn 41.1.1
FOXP2-gen 40.5.9
fragiele-X-syndroom 44.2.2
Freuds mentaal apparaat 4.9.2
Friedreichs ataxie, cerebellum 36.6
frontale epilepsie 25.4.3
frontale kwab 4.1.1; 32.0

Frontale functies en stoornissen, inhoud H 32.0

asymmetrische activatiebalans 32.7
corticale blikcentra 32.2
cingulumgebied 32.6
dorsolaterale prefrontale cortex (dlPFC) 32.2
executieve functiestoornissen, zie aldaar
frontale functiestoornissen, kinderen 32.7
frontale brodmanngebieden 32.0
laterale OFC 32.5
mediale OFC 32.5
mediolaterale prefrontale cortex (mlPFC) 32.4
mentale inflexibiliteit 32.7
motorische cortex 32.1
motorische persistentie 32.6
oculomotorisch gebied 32.2
ontwikkeling executieve functies 32.3
ontwikkelingsstoornissen 32.6
optische ataxie 32.2
orbitofrontale cortex (OFC) 32.5
outputpraxicon 32.0, 32.3, 4.4, 30.2.2
premotorische cortex 32.3
sociale cognitie 32.5

functieontwikkeling, cognitieve 6.1
functionele MRI, als methode 13.2.4

Functionele neuroanatomie, inhoud H4.0

bewustzijn en psychodynamisch systeem 4.10
centraal zenuwstelsel 4.1
cognitie, asymmetrische controle 4.6
connectoom 4.1.2
corpus callosum 4.1.5
bimanuele coördinatie 4.5, fig. 4-21
default mode network, zie DMN
emotiecognitie, limbisch systeem 4.7, fig.4-29
emotiecircuït van Papez-MacLean-Panksepp fig. 4-30
emoties en gevoelens (Damasio) fig. 4-28
emotiegeheugen 4.7.2
functionele blokken Luria 4.1.1
fusiform gebied fig. 4-29
functionele netwerken 4.1.2

hersenschorsgebieden van Brodmann fig. 4-3b, tab. 4-1
lichaamsbewegingen, axiale 4.2
balans 4.2, fig. 4-12, fig. 4-13
basale ganglia 4.2.2
cerebellum 4.2.2
houdingscontrole
infantiele reflexen 4.2.3
thalamus 4.2.2
tonus en motoriek, rijping, fig. 4-11
vestibulair systeem 4.2.2

limbisch systeem 4.7
Luria's functionele blokken 4.1.1, fig. 4-11

motoriek contralaterale en ipsilaterale controle 4.1.3
neuro-endocriene en immuunsystemen 4.11
occipito-pariëto-temporale gebieden fig. 4-11

Oog-handcoördinatie H 4.4

aandacht
canonieke neuronen
cognitieve preparatie fig. 4-17
dorsale perceptiebaan fig. 4-18
f. longitudinalis inferior, noot 8
hippocampus, rol, noot 9
ideomotorische praxie fig. 4-20
magnocellulaire visuele baan
motorische planningsfase
oog-handcoördinatie 4.4, 39.5.2.2
parvocellulaire visuele baan
posterieure pariëtale cortex, input-praxicon noot 3, fig. 4-17
praxie-representatienetwerk (PRN) in de LH
procedureel geheugen in PRN
rechter dorsaal baansysteem
self-monitoring
stoornissen oog-hand... 39.5.2.1
STS, sulcus temporalis superior, noot 11 en hoofdtekst
supplementaire motor area, SMA 4.4, noot 7, fig. 4-18, fig. 4-18
ventrale perceptiebaan fig. 4-18
visuele input, noot 5
visuomotoriek, schematisch fig. 4-19, noten 12 en 13
perceptie, contralaterale controle, auditief, somatosensorisch, visueel, smaak en reuk 4.1.2

psychodynamisch systeem, zie aldaar schrijfbreïn fig. 4-25
spraaktaalbreïn 4.6.1, fig. 4-23
slaap als bijzondere bewustzijnsfunctie 4.10.1
Somatosensorische functies 4.3
callosale projecties noot 3
sensorische afferentie en lichaamschemaopbouw
linkerhandsuperioriteit
pariëtale kwab
somatosensorische homunculus fig. 4-15
taal, neuropsychologie 4.6
taalgebieden, corticale fig. 4-26
taal en perceptuomotoriek 4.6.2
visueel voorstellingsvermogen
functionele teratologie 15.1
fusiform gebied 4.7, fig.4-29

G

gang/loopdyspraxie 39.5.6
gebarenstaal, vroege 7.4.2
Gerstmannsyndroom 34.6, 39.5.4.1, 41.1.5
gaze monitoring 7.2.3
gebruikslateraliteit 27.1.1, 27.1.2, 27.3.4
gebaren, wijzen, lichaamstaal 7.4.2
op imitatie 30.2.2.1
op verzoek 30.2.2.1
gebaren en objectgebruik 7.5.3, tab.7-VI
gecontroleerde aandacht 35.1.1, 36.1.3.3
Gedrag, hier volgende categorieën
Gedragsfenotypen van dysmorfiesyndromen, inhoud H 44.0
autosomale chromosoomsyndromen 44.1
geslachtschromosoom-aneuploidieën 44.3
gedragsfenotypen, tab. 44-II
niet-geslachtsgebonden genetische syndromen 44.4
gedraggenetica en evolutie 5.9.2
Gedragsneurologie algemeen, inhoud H 1.0
centrale thema's 1.3
kinderneuropsychiatrie 1.2

neurologisch reductionisme 1.2
psychomotorische problemen, overzicht 1.3
relatie met andere disciplines 1.2
gedragsstoornissen, cerebellum 36.5
gedragsstoornissen, overzicht bij ADHD tab 38-II

Gedragsstoornissen, inhoud H 3,0

agressie, vlucht-vechtregulatie, 3.1.6, 3.1.7, 43.1.1.1/43.1.1.2
alexithymie 3.1.6
anamnese en onderzoek 3.2
autisme 3.1.8, 42.5
classificatie 3.1
delier en psychose 3.1.10
dysfatische ontwikkeling 3.1.6, 40.4.5
dyspraxie 39.8
epilepsie 25.6.3
gedrag, endogeen veroorzaakt 3.1.1
gedrag, omgevingsgeïnduceerd 3.1.1
gedragsproblemen in momentane aanpassing 3.1.5
gedragsverschijnselen, overzicht tab. 3-I
gedragsverschijnselen, diverse tab. 3-I
invloed van dyspraxie 3.1.3, 39.7
neurologische aspecten tab. 3-I
neuropsychiatrische symptomen en aandoeningen, zie aldaar oriëntatie in de leefruimte 3.1.2
pre- en dysmatuuren 21.2.3, 21.2.3
schedeltrauma 23.2.5
schools leren en gedrag 3.1.9
spelstoornissen 3.1.4
toenaderingsgedrag/vermijdingsgedrag 3.1.6
vegetatieve en vitale functies 3.1.11
geest, zie psychodynamisch systeem
gehechtheid, stoornissen 43.2.2
geheugenconcepten 35.3.1, 35.3.2
geheugenfuncties 35.2.1, tab. 35-I
Geheugen, neuroanatomie, H 37.6
amygdala 37.6.1
cerebrale lokalisatie tab. 37-I
geheugenstoornissen, netwerken fig. 37.6.2, tab. 37-I

fornix 37.6.1
hippocampussysteem 37.6.1
limbisch systeem 37.6.1
mediale temporale kwab 37.6.1
prefrontale cortex 37.6.1
temporale cortex 37.6.1

Geheugenontwikkeling H 35.2

autobiografisch geheugen 35.2.1, 35.2.3
central executive 35.2.1
episodisch geheugen 35.2.1, 35.2.1.1
episodisch geheugen, ontwikkeling 35.2.3
geheugenconcepten 35.3.1, 35.3.2
geheugenfuncties 35.2.1
geheugenontwikkeling tab. 35-I
herkenningsgeheugen 35.2.1
kortetermijngeheugen, ontwikkeling, KTG 35.2.4
langetermijngeheugen Tab. 35-II
neuraal netwerk 35.2.2
neurale representatie 35.2.2
procedureel geheugen 35.2.1, 35.2.1.3
referentieel geheugen 35.2.1
semantisch geheugen 35.2.1, 35.2.1.1
tijdsduurperceptie 35.4.3
tijdszin en timing, zie aldaar werkgeheugen 35.2.1, 35.2.4

Geheugenstoornissen, inhoud H 37.2, 37.3

amnesieën 37.0
auditieve geheugenstoornissen 37.1
chronagnosie 37.0, 37.3, 37.4 n1, n3
developmental dysmnesia 37.0, 37.1 (2)
diëncefale netwerken 37.6.2
digitspan 37.1 (1)
dyslexie 41.1.2
episodisch geheugen 37.3
fasciculus arcuatus 37.1, 37.6.1
fornixbaan 37.1
geheugenoproepproblemen, retrievalstoornissen 37.1
hippocampus, rol voor geheugen 37.2, 37.3 N1 N2, neuraal substraat 37.6
interhemisferische disconnectie (ID) 31.7

kortetermijngeheugen, KTG, 37.1
 langetermijngeheugen, LTG, 37.1
 mamillothalamische banen 37.1
 neuraal substraat 37.6
 onderzoek 37.7
 psychofarmaca en geheugen 37.5
 stambaktest 11.9 N6, 11.9.2, 37.1
 temporale kwab 37.6.1
 verbale geheugenterugroepmechanisme (GTM), retrievalstoornis 37.1
 visueel voorstellingsvermogen, 30.1.3
 visuele geheugenstoornissen 37.2
 gelaatsemoties en autisme 42.3.1
 gelaatsexpressie en autisme 42.3.1
 geneesmiddelen: negatieve invloeden 24.2
 genetica, hersenontwikkeling en gedrag 12.3,
 genetica, klinische, zie klinisch hulp-onderzoek
 genetische aspecten, autisme 42.6
 genoom, van DNA naar gedrag 5.9
 genetische epistemologie, Piaget 7.1, noot 2
 Gerstmannsyndroom 34.6, 39.5.4.1
 Geschwindhypothese, lateraliteit 41.1.5
 geslachtschromosoom-aneuploidieën 44.3
 gestalt closure 39.5.2, noot 2
 gestaltherkenning, afwijkende 14.2.1.1
 gestaltwaarneming, afwijkend 26.2.7
 gevoelsontwikkeling 6.1
 gevoelsontwikkeling, zie sociale contactgroei
 gnosopraxie, onderzoek 11.3.3, 11.3.4
 gnostische handfunctie 39.5.4.6
 go-no-go-tappingtaak 11.9.1
 Gowersproef 10.5.5
 grafesthesie 11.2.3, 34.4.1
 grafomotoriek 11.7.1
 Grassetproef 10.5.3
 grijpen, grijpdrang 7.3.4
 groepsbehandeling, dysfatische ontwikkeling 40.10
 groei en ontwikkeling definities 6.1
 GTS 43.1.6
 Guillain-Barrésyndroom 45.3.3
 gyri en sulci, ontwikkeling 5.5

H

hand banging 7.5.1,
 hand en mond, taakverdeling 7.3.5, fig. 7-7
 handelingen, cognitieve preparatie 4.4, fig. 4-17
 handelingen, emotie 4.4, noot 2
 handelingsniveau chimpansees 7.4, fig. 7-9
 handelingsorganisatie, zie Ooghandcoördinatie in Functionele neuroanatomie
 handvaardigheid 27.1.3
 handvoorkeur en dyspraxie 39.5.8
 handvoorkeur, zie lateraliteit 27.1.3
 hechting 4.7.1 N4, 4.11 N2, 7.0, 7.2, 7.2.2, 7.3.6, 7.5 N11, 7.6.2
 hechtingsstoornissen 4.9.2.1 N6, fig. 4-37, 7.2.1 N3, 43.2.2
 Hellersyndroom 42.6
 hemianopsie, hemineglect, onderzoek 11.4.6, 14.2.1.5
 hemisfeerasymmetrie 5.8.1
 equipotentialiteit hemisfeerfuncties 22.2.2, 27.2.1, 29.2 N10, 31.6.1, 35.3.1 hemisfeerdominantie, zie lateralisatie, hemisfeerhemisfeerdominantiestoornis, stotteren 40.3.6.1
Hemisfeerspecialisatie 6.5.1
 coherentie-EEG's
 denkontwikkeling
 differentiatie van integratie
 hemisfeerequipotentialiteit
 integratie van differentiatie
 hemisferectomie 7.6.5, 22.0,
 hemisferectomie, linkszijdige 22.3
 hemisferectomie, rechtszijdige 22.4
 hemispatieel neglect, onderzoek 11.1, 14.2.1.1,
 heredodegeneratieve aandoeningen 45.3.4
 heroïne 15.5
 herkenninggeheugen 35.2.1
 herpessimplexencefalitis 24.4
 hersenafwijkingen, classificatie 26.1.1
 hersenbeschadiging, zie encephalopathie, postnatale
 hersensystemen, afmetingen 5.7, fig. 5-7
 lateralisatie, hemisfeer- zie aldaar

neuroconstructie 6.5.1

Hersenfunctioneren, specifiek kinderen H 6.5

cerebraal functioneren 6.5
 denkontwikkeling 6.5.1
 hersengroei 6.5
 links-rechtsverschillen 6.5
 mentale hologrammen 6.5
 objectconstantie 6.5
 prosopagnosie 6.5
 rijpingstendensen 6.5
 zone van naaste ontwikkeling 6.5
 hersengroei, prenataal 5.3, postnataal 5.6, 6.4, 6.5 N4
 hersenhelftverschillen, plasticiteit 22.2

Hersenontwikkeling, inhoud

H 5.0

asymmetrieën 5.8.1
 axonale retractie 5.7.1
 celdood 5.7.1
 corpus callosum, ontwikkeling 5.4
 corticale kolommen 5.5
 fylogenese 5.1
 geslachtverschillen in gedragsgenetica 5.9, 5.9.2
 genoom, gedragsgenetica 5.9
 gyri en sulci, ontwikkeling 5.5
 hemisfeerasymmetrie, ontwikkeling 5.8.1, 5.8.2
 hersenvolumeontwikkeling 5.8.2
 hersenvolume, geslachtsverschillen 5.8.2
 interhemisferische banen, ontwikkeling 5.6, fig. 5-6
 interhemisferische commissuren 5.6
 korte associatievezels 5.6
 lange associatievezels 5.6
 macrencefalie 5.3
 migratieproces 5.3
 myelogenese 5.6, tab. 5-II
 myelogenetische cyclus 5.6
 neurale ontwikkeling, zie hersenontwikkeling 5.0, tab.5-I, 5.10
 neuronaal migratieproces, schematisch 5.3, fig. 5-II
 neurulatie 5.2
 ontogenese, hersenen 5.1, 5.10
 opstijgende projectievezels 5.6
 oscilloom en oscillogenoom 5.9
 plasticiteit 5.7
 prenatale bewegingen 5.4
 primaire microcefalie 5.3

proliferatieproces 5.3
 synaptische herschikking 5.7.2
 synaptogenese 5.7
 hersenhelftbalansafwijking 26.2.5
 hersenhelftschadiging, links 22.5
 rechts 22.6
 hersenontwikkelingsstoornissen,
 overzicht tab. 16-l
 hersenschorsgebieden fig. 4-3, tab.4-
 l
 hersensclerosen 45.3.6
 hersentumoren 43.3.2, 45.3.1
 hersenvolume 5.8.2
 hersenvolume, geslachtsverschillen
 5.8.2
 hersenwerking in de ontwikkeling
 6.3.1
 hersenzenuwen 10.5.4
 hiërarchiemodel van de taal 22.2.3
 hiërarchiemodel, herstelprocessen
 22.2.3
 hinkelen 10.5.3
 hippocampus 4.7.1
 HIV-besmetting 15.3
 holistische verwerking 30.1.2
 holofrasen met beweging 7.3.6, 7.5.2
 hologrammen, mentale 6.3.1, 35.3.1
 holographic image-processing 6.3.1
 homeostase, woord vooraf aan 4.7
 homeostaten en sociotaxen 4.7.1
 hoofdpijn 43.1.3
 houdingsafwijkingen bij onderzoek
 10.5.3
 houdingscontrole 4.2.1
 houdingsimitatie, onderzoek 11.3.2
 houdingsimitatie, SIPT tab. 14-V
 houdingsimitatie, Bergès 11.3.2, 11.3.3
 HPA-as 4.11, fig. 4-36
 hulponderzoek, zie Klinisch hulpon-
 derzoek
 laboratoriumonderzoek, zie klinisch
 hulponderzoek
 hulponderzoek, autisme 42.8
 hydrocefalus 24.4, 24.8.1
 hyperlexie 29.3.1
 hyperthyreoïdie 24.5, 24.5.5
 hypoglykemie 24.5.2
 hypothalamus 4.7.1
 hypothyreoïdie 15.9
 hypoxisch-ischemische encef-
 falopathie, zie perinatale...

I —————
 ideationele praxie 7.3.4, 7.4.1, 30.2
 ideationele dyspraxie 39.5.9
 ideagnostische dyscalculie 41.2.4
 ideomotorische dyspraxie 39.3
 ideomotorische praxie 7.6.4
 ideomotorische praxie, onderzoek
 11.6.1
 idiots-savants 28.3
 ijzertekort 24.7.1
 imitatie, vroege 7.2.2
 inprentingmechanismen 7.2 noot 7
 incidental learning 35.1.3.3
 infantiele encefalopathie 45.1.2
 infecties 15.3
 infectieuze encefalopathieën 24.4
 informatieverwerking 654
 innerlijke spraak 6.2.1.2, 6.2.1.3 N13,
 6.3.3, 6.4 N1, 6.5.1
 inputpraxicon 4.4, 30.2.2, 32.1, 34.5
 insomnie 43.1.7
 insula van Reil 4.7.1; 34.01
 intelligentie, operationele definitie
 28.1
 interactionisme 6.3.1, noot 6
 interhemisferische banen 5.6 fig.5-6,
 interhemisferische connectiviteit
 31.2.1
**Interhemisferische disconnectie
 in de ontwikkeling (DID) H 31.7**
 bimanuele discoördinatie 31.7
 bijdrage aan leer-, gedrags- en mo-
 torische stoornissen 31.7.3
 concept van DID 31.7.4
 myelogenese corpus callosum
 31.2.5
 neurofysiologische code 31.3.1
 niet-rechtshandigheid en DID 31.7.3
 onderzoek DID 31.7.1
 interhemisferische interactie 35.1.1
 intermodale associaties 6.3.2
 interoceptie, woord vooraf aan 4.7
 interpersoonlijk gedrag, differentiatie
 7.2.2 N6
 intersensorische integratie 6.1, 6.3.2
 intoxicaties 24.5, delier 43.3.2
 intrahemisferische banen fig. 5-6
intuitive parenting 7.2.2 N10
 IPR-test 11.6.1.1

J —————

jodiumdeficiëntie 15.9, 24.5.4
 joint attention 7.2.3
 joint attention en autisme 42.3.3
 Joubertsyndroom 36.6

K —————
 K-ABC, Kaufman Assessment Battery
 for Children (K-ABC - II, 3-18 jaar)
 14.3.1
 Kabukisyndroom 44.5.3
 KBG-syndroom 44.4.9
 Kennardprincipe 22.2.1
 kinderafasie 40.8, 40.8.1, 40.5.4
 kinderneurologisch onderzoek, zie
 neurologisch onderzoek
 kinderneurologisch onderzoek, indi-
 caties in de kinderpsychiatrie 43.5
 kinderneurologisch onderzoek bij VB
 45.4
 dysfatische ontwikkeling 40.9.3
 kinderneuropsychiatrie 1.2
 kinesics/kinesiek 6.2.1.3, 11.8, 34.3.3
 kinesthesie 11.2.2, 34.4.1
 kinetische melodie 30.2.1
 klankbewustzijn 33.2.5
 Kleine-Levinsyndroom 43.1.7
 Kleefstrasyndroom 44.4.8
 kleuragnosie 34.1.1
 Klinefeltersyndroom 44.3.2
 Klinefeltervarianten 44.3.3
 klinisch spectrum, autisme 42.5
 klinisch onderzoek, autisme 42.8
**Klinisch hulponderzoek, inhoud
 H 13.0**
 Brain electrical activity mapping,
 BEAM, 13.1.4
 beeldvormende technieken 13.2
 computertomografie 13.2.1
 diffusie-tensor-MRI 13.2.5
 EEG 13.1.1
 EEG-coherentie 13.1.5
 evoked potentials 13.1.3
 frequentieanalyse 13.1.2
 functionele MRI 13.2.4
klinische genetica 13.3
 genetisch jargon 13.3, tab.13-l
 klinisch-genetisch consult 13.3
 termen voor genen, genetische
 afwijkingen en hun afkortin-gen
 tab.13-l
 van DNA naar gedrag fig. 13-1

magneetencefalografie (MEG) 13.1.7
 magnetic resonance imaging (MRI) 13.2.2
 magnetic resonance spectroscopy, als methode (MRS) 13.2.3
 neurofysiologie 13.1
 positron emission tomography (PET) 13.2.6
 Q-ball en Q-space imaging 13.2.7
 single photon emission computed tomography (SPECT) 13.2.6
 TMS 13.1.6
 voorkeursoronderzoek naar de etiologie tab.13-II
 voorkeursoronderzoek cerebrale ontwikkelingsafwijkingen tab.13-III
 klinisch denken in de neuropsychiatrie, zie neuropsychiatrie
 klinisch kader, autisme 42.6
 klinisch neuropsychologisch onderzoek, zie lichaamsognitief onderzoek
 klokkijken, klinisch onderzoek 11.4.9
 kruisen lichaamsmiddenlijn 39.5.5
 Klüver-Bucysyndroom 43.1.1.1
 knik in de ontwikkeling, zie regressieve ontwikkeling
 koolhydraatstofwisselingsstoornissen 45.3.6
 kortetermijngeheugen, ontwikkeling, KTG 35.2.4
 kruisen lichaamsmiddenlijn 7.4.1, 14.2.1, 14.2.1.4, 39.5.5
 kruismodaliteit 6.1, 6.2.1.3, 7.1.1
 K-SON-r 11.7.1, 14.3.1
 kwikvergiftiging 15.6

L _____

laag geboortegewicht, zie Prematuriteit
 laboratoriumonderzoek, zie Klinisch hulponderzoek
 Landau-Kleffnersyndroom (LKS) 25.4.6, 40.8.1, 40.8.2, 42.6, 45.3.3
 lange associatievezels 5.6
 langetermijngeheugen tab. 35 -II
 Lasègue-proef 10.5.3
 lateralisatie, hemisfeer- 6.5.1
 lateralisatie, taal 7.6.3

Lateraliteit, inhoud H 27.0
 afwijkingen 27.3, 39.5.8.3, 39.5.11
 ATNR 27.1.1

axiale lateraliteit 27.1.1
 callosale ontwikkeling 27.2.4
 corpus callosum 27.2.2
 crowdinghypothesen 27.3
 focalisatie 27.2.2
 gaatjespriktest 27.1.3
 geboortetrauma 27.3.2
 gebruikslateraliteit 27.1.1, 27.1.2, 27.3.4
 genetische modellen 27.2
 Geschwindhypothesen 27.2.3
 auto-immuunziekten 27.2.3
 linkshandigheid 27.2.3
 testosteron 27.2.3
 hand-mondcontact 27.1.1
 handvaardigheid 27.1.3
 handvoorkeur 27.1.3
 hoofdrotatie 27.1.1
 linkshandigheid, pathologische 27.3.3
 modularisatie 27.2.2
 neurale-baanasymmetrieën 27.2.4
 neurologische lateraliteit 27.3.4
 niet-equipotentialiteit 27.2.1
 onderzoek lateraliteit 49, 27.4
 leidende-handverschijnsel 27.4
 Meskerbord 27.4
 oogvoorkeur 27.4
 richtingsvoorkeur 27.4
 voetvoorkeur 27.4
 oogvoorkeur 27.1.4
 overerfelijkheid 27.2
 pathologische linkshandigheid, argumenten 27.3.4
 pegboard 27.1.3
 planum temporale 27.2.4
 prenatale lateraliteit 27.1.1.
 richtingsvoorkeur, motoriek 27.1.3
 right-shifttheorie 27.2
 vingertapping 27.1.3
 voorkeursrotatie, hoofd 27.1.1
 ledemaatsapraxie 39.5.7-9

Leerstoornissen
 anamnese en onderzoek 2.4
 bij dysfasische ontwikkeling 40.4.4
 bij aandachtsstoornissen 38.0
 bij epilepsie 25.6.5, 25.6.6
 classificatie 2.3
 differentiële diagnose, overzicht 2.1
 leerproblemen of leerstoornissen? 2.3
 neurologie 2.0

pariëtaal syndroom 34.6
 primaire leerstoornissen 2.3
 secundaire leerstoornissen 2.3
 symptomatische leerstoornissen 2.3

leesepilepsie 25.4.5
 leestaalfuncties, cerebellum 36.3.3
 Lennox-Gastautsyndroom 25.3
 Lesch-Nyhansyndroom 44.2.3
 Letterherkenning, onderzoek 11.4.7
 leukodystrofieën 43.4.1, 45.3.4 N8
 levitiracetam 23.2.6, 40.10
 liaison des idées 7.5.3, 40.2.2, 34.3.5
 lichaamsbesef (lichaamsgevoel, body awareness) 7.3.7, 34.3
 lichaamsbeweging, controle 4.2
 lichaamsschema 39.5.4
 lichaamsschemastoorntissen 39.6

Lichaamsognitief onderzoek, inhoud H 11.0
 articulatie 11.10.5
 auditief geheugen 11.10.3
 auditieve functies 11.10
 axiaal/posturaal 11.3.3, 11.6.4
 basisemoties 11.4.1
 bewegings- en richtingsgevoel 11.2.2
 bladen met voorbeelden 11.11
 constructies met het eigen lichaam 11.7.1
 constructieve praxie 11.7.1
 driedimensionaal construeren 11.7.1
 dubbelstimulatie 11.2.1
 dysritmiciteit, zie ritmiciteit 11.9.1
 embedded figures 11.4.5
 expressiemotoriek 11.8
 faciaal of oraal 11.11
 figuur-achtergrondherkenning 11.4.5
 geluiden herkennen 11.10.1
 gestalt closure 11.4.5, 39.5.2, N 2
 go-no-go-tappingtaak 11.9.1
 grafesthesie 11.2.3
 grafomotoriek 11.7.1
 handvoorkeur 11.6.2
 hemianopsie 11.4.6
 houdingsimitatie 11.2.2, 11.3.2
 houdingsimitatie sipt 11.3.3
 houdingsimitatie, Bergès 11.3.3
 huisdieren herkennen 11.4.1
 ideationele praxie 11.6.1, 11.6.3
 ideomotorische praxie 11.6.1

IPR-test 11.6.1.1
 kinesics 11.8
 kinesthesie 11.2
 kinestetisch 11.3.3
 kinetische melodie 11.9
 kleuren 11.4.3
 klokkijken 11.4.9
 ledemaatspraxie 10.5.3
 letterherkenning 11.4.7
 lichaamsschema 11.2
 lichaamsdyspraxie 11.2
 lichaamscognitief onderzoek, bla-
 den met voorbeelden 11.1
 line bisection 257
 links-rechtsoriëntatie 11.3.2
 mensen, gelaat herkennen 11.4.1
 neglect 11.2.1, 11.3.2
 non-verbale auditieve inprenting
 11.10.4
 objecten herkennen 11.4.2
 objecthantering 11.6.1.1
office mental status examination
 11.0
 omgevingsgeluid 11.1
 oog-handcoördinatie 11.5
 orale praxie 11.11
 Oseretsky's pinpriektest 11.5
 overzicht 11.9, 275
 over- en ondergevoeligheid 11.2
 pegboards 11.5
 pengreep 11.7.2
 pijngevoel 11.2.1
 poppetje tekenen 11.3.1
 postsynchronisatieritme 11.9.1
 posturale praxie 11.3.4
 ppvt 11.10.12
 praxie voor niet-spraakbewegingen
 11.11
 praxie voor spraakbewegingen
 11.11
 prosodie 11.10.2
 prosopagnosie 253
 richtingkarakteristieken 11.4.4
 ritmereproductie 11.9.1
 ritmetikken 11.9.1
 ritmiciteit bij kleuters 11.9.2
 ritmiciteit 11.9.1, 11.9.2
 ruimtelijke begrippen 11.3, 11.3.2
 schrijven (handschrift) 11.7.2
 Seguin-Goddard Form Board Test
 11.2.3
 somatognosie 11.3, 11.3.1

somesthesie 11.2
 spelling 11.4.8
 spraakherkenning, onderzoek
 11.10.2
 spraakklankperceptie, onderzoek
 11.10.5
 stereognosie 11.2.3
 synchroniseren 11.9
 symbolische gebaren 11.8
 taalonderzoek 11.11
 Tactile Form Perception Test 11.2.3
 Tactual Performance Test 11.2.3
 tastgevoel 11.2
 technisch lezen 11.4.7
 temperatuurgevoel 11.2.1
 topognosie 11.2.1
 tweepuntsdiscriminatie 11.2.1
 verbale auditieve inprenting 11.10.3
 vingergnosis 11.3.1
 vingerlokalisatie 11.3
 visuele perceptie 11.4.5
 visueel perceptiestoornissen 11.2
 visueel-motorische onnauwkeu-
 righeid 11.2
 visueel-motorische coördinatie
 11.1, 11.5
 visueel-ruimtelijke oriëntatie 11.4
 visueel voorstellingsvermogen/
 verbeelding 30.1.3
 vormen herkennen 11.4.2
 vormdiscriminatie 11.4.5
 vormendoos 11.7.1
 lichaamsdyspraxie 39.5.6
 lichaamsschema 34.3,
 lichaamsschemastornoissen 39.5.4,
 39.6
 links-rechtsdesoriëntatie 39.5.4.1
Lichaamsidee (zelfbeeld)
H 34.3.4
 stoornissen 34.3.5
 lichaamskennis 34.3.2
 lichaamsmiddenlijn kruisen 34.4.2
 lichaamsmotoriek 34.3.3
 lichaamsschema, 34.3, 34.3.3, 34.3.4
 lichaamsschemaopbouw 34.4
 lichaamsschemastornoissen, zie
 dyspraxieën 34.4.2
 lichaamszelfbeeld, zie lichaamsidee
 34.3, 34.3.4, 34.3.5
 lichaamsschema, ontwikkeling 7.3.7
 lichaamstaal, vroege 7.4.2

life-span psychiatry 26.2.3
 limbisch systeem 4.7
 limbische epilepsie 25.4.2
 limbisch systeem en fusiform baso-
 temtemporaal gebied fig. 4-29
 huidig concept 4.7.2
 line bisection 14.2.1.5, n1
 line bisection, screening 11.4.6
 lineariteit en continuïteit ontwikkeling
 6.4
 linguïstische functies, cerebellum 36.3
 linkerhand-superioriteit 4.3.1
**Linkerhersenhelft, functies en
 stoornissen, inhoud H 30.0**
 affordance 30.1.3
 analytische perceptie 30.1.1
 analytisch-holistische dichotomie
 30.1.2
 axiale praxie 30.2, 30.2.5
 conceptpraxie 30.2.4
 dorsale perceptiebaan 30.2.2
 eupraxie 30.2.2
 functiestoornissen, overzicht 30.0
 gebaren op imitatie 30.2.2.1
 gebaren op verzoek 30.2.2.1
 holistische verwerking 30.1.2
 ideationele dyspraxie 30.2.2
 ideationele praxie 30.2.4
 ideomotorische dyspraxie 30.2.3
 ideomotorische praxie 30.2.2
 netwerk fig. 4-19
 ontwikkeling 30.2.3
 kinetische melodie 30.2.1
 LH, snelle ruimtelijke en
 auditieve frequenties 30.1.1
 lichaamspraxie 30.2.5
 mentale rotatie 30.1.3
 objectherkenning 30.1.4
 pantomime 30.2.2.1
 praxie, ideomotorische 30.2.3
 praxie, ideationele 30.2.4
 praxie, axiale of posturale 30.2.5
 praxierepresentatie 30.2.3
 praxie-uitbeelding 30.2.3
 semantisch geheugen 30.2.2.1
 sequentieel geheugen 30.2.1
 spiegelneuronen 30.2.2
 taalfuncties 30.3
 taalfuncties, hemisfeerverschillen
 bij beschadiging 30.1.4

ventrale perceptiebaan 30.1.3, fig. 4-18
 visueel voorstellingsvermogen 30.1.3, 29.5.3
 voorkeursfuncties, LH 30.1
 linkshandigheid, pathologische 27.3.3
 linkshandigheid, zie lateraliteit
 links-rechtsoriëntatie 34.4.2.3, 39.5.4.1; klinisch onderzoek 11.3.2, liquorcirculatiestoornis 45.3.2
 LKS, Landau-Kleffnersyndroom 42.6
 LUST system 4.9.2.1
 Luria's functionele blokken 4.1.1
 Lymeziekte 24.4
 lysosomale stapelingsziekten 45.3.6

M

macrencefalie 5.3, 16.2.2, 929
 macrocefalie 16.2.2, 24.8.1, 42.7
 magnocellulaire visuele baan 41.1.4
 magnocellulaire hypothese 41.1.4
 major handicaps 45.1.1
 malnutritie 24.7
 maturational lag 26.2.6
 mazelenencefalitis 24.4
 medicamenten, beschadigende rol 15.4
 medicamenteuze ondersteuning, dysfatische ontwikkeling 40.10
 medulloblastomen 36.6
 megalencefalie 16.2.2, 42.7
 melatonine, behandeling 43.1.7.1
 melatonine slaapstoornissen, behandeling 43.1.7.1
 melokinetische dyspraxie 39.3, 39.5.1.1
 mentaal apparaat, zie psychodynamisch systeem
 mentaal roteren 29.5
 mentale hologrammen 6.3.1, 6.5
 mentale flexibiliteit, autisme 42.3.6
 mentale flexibiliteit, cerebellum 36.4.1
 mentale inflexibiliteit 43.1.10
 mentale rigiditeit, autisme 42.3.6
 mentale retardatie, zie psychomotorische retardatie
 neurologische symptomen van ACC tab. 17-III
 mentale rotatie 30.1.3 29.5.3
 Meskerbord 27.4, noot 4
 Meskers flestest 14.2.1.3

metaalmetabolisme, stoornissen 45.3.6
 metamorfoseconcept 6.2.1.3, 7.5, 7.6.4
 methyfenidaat 38.6.1, 38.6.2
 microcefalie 5.3, 16.2.1
 migraine 43.1.3
 migratieproces neuraal 5.3

Migratiestoornissen 16.4

heterotopieën 16.4
 lissencefalie 16.4
 microgyrie 16.4
 schizencefalie 16.4
 ulegyrie 16.4

mijlpalen, motorische 7.3.2
 mijlpalen, ontwikkeling tab. 7-IX
mind, zie psychodynamisch systeem
 Miller Assessment for Preschoolers 14.5
 Mingazzini-I-proef 10.5.3
 minimal brain dysfunction 45.1.1
 minor handicap 45.1.1
 misofonie 43.1.8.1
 MND minimal neurological dysfunction 39.3 n 5; 10.2.1

Modellen van ontwikkelingsafwijkingen, inhoud H 26.0

anatomische aanlegstoornissen 26.1.1
 classificatie hersenafwijkingen 26.1.1
 convergente activatie 26.2.10
 diaschizis 26.2.11, 6.3.1, noot 13
 disconnectiesyndroom 26.2.4
 dubbele dissociatie 26.2.11
 executieve functies 26.2.9
 focale organisatie 26.2.11
 gestaltwaarneming, afwijkende 26.2.7
 hersenhelftbalansafwijking 26.2.5
 neonatale leuko-encefalopathie 26.2.4
life-span psychiatry 26.2.3
 maturational lag 26.2.6
 modularisatie 26.2.11
 nature-nurture interacties 26.2.3
 neuroconstructivistische benadering 6.3.1, 6.5.1, 26.2.2
 partiële functiedefecten 26.2.1
 partiële functiedefecten, ontstaanswijze 28.2
 rijpingsachterstand 26.2.6

synapsafwijkingen 26.1.1
 traumatische hersenbeschadiging 26.2.11
 verstandelijke beperking (VB) 26.2.1
 wittestofbeschadiging 26.2.4
 mijlpalen, spraaktaal 40.9.3, tab-IV, tab 7-IX
 mismatch negativity 33.2.3
 modellen van hersenwerking in de ontwikkeling 6.3.1
 niveaus van afwijkingen bij neuropsychiatrische aandoeningen tab 12-I, 12.2.1
 modularisatie 6.3.2, 26.2.11, 27.2.2
 mond-handdifferentiatie 7.3.3, fig. 7-1
 mondholteanatomie en spraakevolutie 7.7, fig. 7-13
 monoamine-oxidaseremmers 38.6.2
 morfognosie 11.2.3, 34.4.1
 motivatiesystemen 4.7.1
 motor-free perception tests 14.2.1.1
 motoriek en handelingen, afwijkingen 39.5
 motoriek en handelingen, klinisch neurologische indeling tab. 39-I
 motoriek en handelingen, handicap en cerebrale lokalisatie tab. 39-III
 motoriek en spraaktaal, beïnvloeding 6.2.1, 6.2.1.3
 motorisch theorie van de spraakperceptie 40.6.3
 motorische ontwikkeling 7.3, 39.1
 motorische persistentie 7.3.4
 motorische stoornissen, zie dyspraxieën
 motorische impersistentie 38.4, 39.5.1.6
 motorisch leren, cerebellum 36.4.3
 motorische ontwikkeling, Gesell 6.1
 motorische planningsfase 4.4
 motorische precisie, onderzoek 14.2.1 N2
 motorisch theorie van de spraakperceptie 40.6.3
 motorische timing 36.4.2
Motoriektests 14.2.1, 39.7
 ergotherapeutische tests 14.5
 handvoorkeur 14.2.1
 Miller Assessment for Preschoolers 14.5, tab. 14-V
 motor-free perception tests 14.2.1.1
 motorische precisie 14.2.1

motorische tests 14.5
 oog-handcoördinatie 14.2.1.1
 psychomotorische traagheid 14.2.1
 Sensory Integration and Praxis Test (SIPT) 14.5, tab. 14-VI
 tappingtest 14.2.1
 TVPS-R 14.2.1.1, 14.5
 MRI uitleg, zie Hulponderzoek
 MSD-syndroom, cerebellum 36.3.1
 mucopolysaccharidosen 44.4.3
 multicysteuze encefalomalacie 20.1
 multiple complex developmental disorder, MCDD 43.3
 mutisme, algemeen 43.1.4
 mutisme, cerebellum 36.3.1
 mutistisch subtype, autisme 42.5
 mycoplasma pneumoniae 24.4
 myelogenese 5.6
 myelogenetische cyclus 5.6

N

NAH, zie schedeltrauma
 narcolepsie 43.1.7.1, 43.1.7.2
 nativisme 6.3
 nature-nurture interacties 26.2.3
 neglect, klinisch onderzoek 11.4.6
 neglectsymptomen 34.4.2.4
 neurale mechanismen vroege interactie 7.2.2 noot 5
 neurale pathogenese agressie 43.1.1.3
 neurale netwerken, primaire emoties en sociaal contact fig. 4-30
 neurale ontwikkeling, klinisch relevante aspecten 5.10
 neurale representatie 35.2.2
 neuroanatomie, representaties van gedrag, zie Functionele neuroanatomie
 neuroanatomie, dyscalculie 41.2.1
 neuroconstructie in de ontwikkeling 5.7.5, 6.3.1, 6.5.1, 26.2.2
 neurologisch onderzoek, indicaties in de kinderpsychiatrie 43.5
 neuropsychologie, dyscalculie 41.2.1
 neurale ontwikkeling, schematisch tab. 5-1
 neurale ontwikkeling, zie ontwikkelingsprocessen
 neuroanatomie, cerebellum fig. 36-II
 neuroconstructie 5.7.5 6.3.1, 6.5.1, 26.2.2

neuroconstructivisme 6.3.1
 neurocutane syndromen 44.4.4, 45.3.5
 neuro-endocriene en immuunsystemen 4.11
 neurofibromatose type I 44.4.4
 neurologie, autisme 42.8
 neurobiologische basis, autisme 42.7

Neurologisch onderzoek bij...

aandachtsstoornissen 38.7
 autisme 42.8
 dysfatische ontwikkeling 40.9.3
 dyslexie 41.1.6
 dyscalculie 41.3, 41.3.1-8
 dyspraxie 39.7, 39.8
 leerstoornissen 2.4
 motorische problemen 10.5.3
 problemen, kinderpsychiatrie 43.3
 problemen in de lateraliteit 27.4
 verstandelijke beperking VB 45.4

Neurologisch onderzoek, details, inhoud H 10.0

algemene indruk 10.5.2
 anamnese 10.4
 historie 10.1
 intern onderzoek 10.5.2
 neurologisch onderzoek, indicaties in de kinderpsychiatrie 10.5.2, 43.5
 klassieke systeemneurologie 10.1.1
 kwalitatief onderzoek 10.2.1
 lateraliteitsonderzoek 10.5.3, 27.4
 lopen, varianten 10.5.3
 onderzoeksprocedure, samenvatting 10.4
 onderzoeksruimte/instrumentarium 10.5.1
 ontwikkelingsonderzoek, samenvatting 10.5.1
 opzet en doel 10.2
 screening en tests 10.2.1
 soft (neurologic) signs 10.1.2
 Touwens onderzoek 10.1.1, 10.2.1
 voorbereiding consult 10.3
 neurologische lateraliteit 27.3.4
 neurologisch reductionisme 1.2
 neurometabole ziekten 45.3.6
 neuronale-groepselectietheorie, Edelman 6.3.1
 neurale netwerken aandacht 35.1.2
 neuropsychiatrische syndromen bij VB/MR, tab. 44-II

Neuropsychiatrie, klinisch denken, inhoud H 8.0

comorbiditeit 8.2
 diagnose stellen 8.4
 diagnostische begrippen 8.2
 etiologie 8.3
 forme fruste 8.2
 frequentieregel 8.2
 neurobiologie 8.5
 neuropsychologie in het klinisch denken 8.5
 nosologie in de neuropsychiatrie 8.1
 pathogenese 8.3
 pathogenetisch model 8.2
 pathognomonisch symptoom 8.2
 prognose 8.2
 syndromen 8.3.1
 verloop 8.2
 woordgebruik 8.4

Neuropsychiatrische symptomen en aandoeningen, inhoud H 43.0

agressie 43.1.1, 43.1.1.5
 agressie, behandeling 43.1.1.7
 agressie, genetica van 43.1.1.3
 agressie, neurotransmissie 43.1.1.4
 agressie, oorzaken 43.1.1.5
 alternerende hemiplegie 43.1.12
 angststoornissen 43.1.13
 approach behaviour 43.1.9
 automutilatie 43.1.1, 43.1.1.6
 borderlinesyndroom 43.1.1.5, 43.1.1.6, 43.2, 43.2.1, 43.5
 cognitieve inflexibiliteit 43.1.10
 conversieverschijnselen 43.1.11
 depressie 43.3
 delier 43.4.2
 eetstoornissen 43.1.14
 encefalitiden 43.3.2
 encopresis 43.1.2
 enuresis 43.1.2
 fight behaviour 43.1.1.1
 flight behaviour 43.1.1.2
 hechtingsstoornissen 43.2.2
 hersentumoren 43.3.2
 hoofdpijn 43.1.3
 hypoglykemie 43.3.2
 insomnie 43.1.7
 intelligentieprofiel 43.3
 intoxicaties 43.3.2
 Kleine-Levinsyndroom 43.1.7.2

- melatonine, behandeling 43.1.7.1
 melatonine slaapstoornissen, behandeling 43.1.7.1
 mentale inflexibiliteit 43.1.10
 migraine 43.1.3
 misofonie 43.1.8.1
 multiple complex developmental disorder 43.3
 mutisme 43.1.4
 narcolepsie 43.1.7.2
 neurologisch onderzoek, indicaties in de kinderpsychiatrie 43.5
 neuropsychiatrische syndromen 17.4
 neuropsychiatrische syndromen bij VB/MR, tab. 44-II
 obsessief-compulsieve stoornis 43.1.5
 OFAD 43.1.1.1, 43.1.10
 oppositional defiant disorder 43.1.1.5
 organisch psychosyndroom 43.3
 posttraumatische stoornissen, gedragsneurologie 43.2.3
 PTSS en aanverwante stoornissen 43.2.3
 proxemie 43.1.9
 Psychosen 43.4
 acuut psychotisch gedrag
 borderline states
 chronische psychosen
 differentiële diagnose
 dysfatische ontwikkeling
 klinisch kader psychosen
 kortdurende psychotische toestanden 43.4.1
 polyarteriitis nodosa
 psychotische decompensatie 43.4.1
 RH-disfunctie 43.3.1
 schedeltrauma 43.3.2
 sensorische informatieverwerkingsproblemen 43.1.8
 separatieangst 43.1.9
 slaapstoornissen 43.1.7, fig 43-1
 slaapstoornissen, behandeling 43.1.7.1
 SOLK 43.1.15
 stemmingsstoornissen 43.3
 tactiele afweer 29.8.2, 39.5.4.5, 43.1.8
 terugtrekgedrag 43.1.9
 tics 43.1.6
 toenaderingsgedrag 43.1.9
 Tourettesyndroom 43.1.6
 vermijdingsgedrag 43.1.9
 verwaarlozing 43.2.1
 voedingsstoornissen 43.1.14
 weerstand tegen veranderingen 43.1.10
 withdrawal behaviour 43.1.9
 neuropsychologische defecten en leerstoornissen bij epilepsie 25.6.5
 neuropsychologische diagnostiek, zie diagnostiek
 neuropsychiatrische syndromen en comorbide ontwikkelingsstoornissen, overzicht tab. 44-II
 neuropsychiatrische syndromen, zie gedragsfenotypen
 neuropsychologische screening, zie lichaamscognitief onderzoek
 neurotransmissie 43.1.1.4
 neurotransmitters, stofwisselingsstoornissen 45.3.6
 neurotransmitterafwijkingen, ADHD tab 38-II
 neurulatie 5.2. fig. 5.1
Neurulatiestoornissen H 16
 anencefalie 16.1
 encefalokèle 16.1
 holoprosencefalie 16.1
 myelodysplasie 16.1
 sluitingsdefecten 16.1
 spina bifida 16.1
 niet-aangeboren hersenletsel, zie schedeltrauma
 niet-genetische dysmorfiesyndromen 44.5
 niet-geslachtsgebonden genetische syndromen 44.4
 niveaus van cerebrale afwijkingen tab. 12-I 12.2.1
 NLD, non-verbal learning disorder 29.8.2
 NLD, nonverbal learning disabilities 29.8.2
 non-lineaire dynamische systemen TNDs, 6.3.1 N7
 non-verbaal redeneren, onderzoek 14.2.1.1
 non-verbale auditieve inprenting 11.10.4
 normale ontwikkeling, zie Ontwikkeling, normale
 normen ontwikkeling tab.7-IX, eind H7
 Noonansyndroom 44.4.5
 normale spraaktaalontwikkeling 7.5
 normen ontwikkeling tab.7-IX
 normen tijdsbesef 35.4.6, noot 1
 novelty seeking 38.3.4
 nucleïnezuren, stoornissen 45.3.6
 numerieke dyssymbolie 41.2.5
O
 objectconstantie 7.4.3, 7.2.3 noot 3
 objectagnosie 14.2.1.1, zie **Agnosie, 29.5.1**
 objectconstantie 4.6.3 N4, 6.1 N6, 6.3.1 N1, 6.5, 7.1.1, 7.2.2 N2, 7.2.3 N3, 7.3.3 N1, 7.4.3 N5, 7.5 N9
 objectenherkenning, klinisch onderzoek 11.4.2
 objectpermanentie 7.4.3, 7.2.3 noot 2
 objectreconstructie, Damasio 6.3.1, 35.3.2
 observatie, autisme 42.8
 obsessief-compulsieve stoornis 43.1.5
 occipitale epilepsie 25.4.4
Occipitale functies H 34.1
 Bálintsyndroom 34.1.1
 kleuragnosie 34.1.1
 objectagnosie 34.1.1
 optische ataxie 34.1.1
 prosopagnosie 34.1.1
 occipito-pariëto-temporale gebieden 4.1 fig. 4-1
 overfocused attention disorder OFAD, autisme 42.3.6
 OFAD 43.1.1.1, 43.1.10
 office mental status examination zie Lichaamscognitief onderzoek
 oligofrenie, zie mentale retardatie
 olivo-ponto-cerebellaire atrofie 36.6
 omgevingsgeluiden, onderzoek 11.10.1
Onderzoek bij/van ...
 ADHD 38.6.2 N1, 38.7
 ASS/autisme 42.8
 CP, DCD, dyspraxie en andere motorische stoornissen 10.5.3
 dyscalculie 41.2.7
 dysfatische ontwikkeling 40.5.3, 40.9.3

dyslexie 41.1.6
 hoofdpijn 43.1.3 N2
 in de kinderpsychiatrie 43.5
 Kleine-Levinsyndroom 43.1.7.2 N5
 lateraliteit 27.4, tab.27-1
 neurologisch algemeen, zie neurologisch onderzoek
 onderzoeksprocedure, algemeen 10.2.1, tab.10-II
 sensomotorische functiestoornissen 38.2.3, 39.5
 spraak en perceptie 11.11
 ondervoeding 24.7
 onderzoek, zie neurologisch onderzoek of lichaams-cognitief onderzoek
 onderzoek lateraliteit 27.4
 onderzoeksruimte/instrumentarium 10.5.1
 ongecontroleerde aandacht 35.1.1
 ongevoelig-emotieloos, zie *callous-unemotional behaviour*
 ontogenese, activering van diverse systemen, overzicht tab. 7-VIII
 ontogenese, invloeden van de motoriek op de spraaktaal 6.2.1, 112
 ontwikkeling, definitie 6.1
 ontwikkeling geheugen 35.2.3
 ontwikkeling hersenen, zie hersenontwikkeling H 5
 ontwikkeling, normen tab.7-IX
 ontwikkeling, zie ontwikkelingsprocessen
 ontwikkelingsafwijkingen, zie modellen van ...
 ontwikkelingsdyslexie, zie dyslexie
 ontwikkelingshypothese 6.2 N1
 ontwikkelingsperioden 7.1 Tab.7-I

Ontwikkelingsprocessen, aard, diversiteit en principes, inhoud H 6.0
 aard en diversiteit 6.1
 accommodatie, Piaget 6.3.1
 adaptieve variabiliteit 6.3
 affordance 6.2.1.2
 arm swinging 6.2.1.3
 assimilatie 6.3.1
 autoregulatie 6.4
 behaviorisme 6.3
 bouba-kiki-effect 6.2.1.2
 cerebraal functioneren, kinderen 6.5
 coherente perceptie 6.1

connectionisme 6.3.1
 continuïteit ontwikkeling 6.4
 convergente activatie 6.3.3
 divergente activatie 6.3.3
 empirisme 6.3
 EVO-DEVO-concept 6.1.1
 evolutionair denken 6.1.1.1
 focalisatie 6.3.2
 functieontwikkeling, cognitieve 6.1
 functieontwikkeling/neurale ontwikkeling 6.3
 genetische epistemologie, Piaget 6.3.1
 gevoelsontwikkeling 6.1
 hand banging 6.2.1.3
 hemisfeerspecialisatie als neuroconstructie 6.5.1
 hersenwerking in de ontwikkeling 6.3.1
 interactionisme 6.3.1
 intermodale associaties 6.3.2
 intersensorische integratie 6.1
 kinesics 6.2.1.3 Noot 11
 kruismodaliteit 6.1, 6.2.1.3
 longitudinale beïnvloeding 6.2
 longitudinale verbanden 6.2
 mentale hologrammen 6.5
 metamorfoseconcept 6.2.1.3
 Modellen van hersenwerking in de ontwikkeling 6.3.1
 connectionisme
 genetische epistemologie, Piaget
 holographic image-processing, Pribor
 modulair concept (Fodor)
 neuroconstructivisme
 neuronale groepsselectietheorie (ngst), Edelman
 reconstructie mentaal object, Damasio
 theorie van de selectieve synaptische stabilisering
 theorie van niet-lineaire dynamische systemen (TNDs)
 modularisatie 6.3.2
 momentane beïnvloeding ontwikkelingsprocessen 6.2
 motoriek en spraaktaal, beïnvloeding 6.2.1, 6.2.1.3
 motorische ontwikkeling 6.1
 nativisme 6.3

objectreconstructie, Damasio 6.3.3
 ontwikkeling, definitie 6.1
 ontwikkelingshypothese 6.2
 ontwikkelingsprocessen, verbanden 6.2
 Piagets concepten 6.2
 praxie en spraak evolutionair 6.2.1.3 N8
 regressieve verschijnselen, fysiologische 6.4
 rijping, definitie 6.1
 rijpingstendensen in het cerebraal functioneren 6.5
 synesthetische perceptie in de ontogenese 6.2.1.2
 synesthesie, spraaktaal 6.2.1.1, 6.2.1.2
 selectieve synaptische stabilisatie, Changeux 6.3
 taal-gedragsrelaties fig. 6-2
 zone van naaste ontwikkeling, Vygotsky 6.5

Ontwikkeling, normale, inhoud H 7.0

active intermodal mapping 7.1, noot 5
 affectieve beleving 7.3.7
 ATNR 7.3.2.1, fig.7-VI
 axiaal-bicorporele en bimanuele coördinatie 7.3.1
 brein-lichaameenheid, B-LE 7.7, fig. 7-14
 expressieve handbewegingen 7.2.2
 expressiemotoriek 7.3.3
 axiale motoriek 7.3
 distale motoriek 7.3.4
 handelingsmotoriek 7.3.3
 infantiele motoriek 7.3.3
 lichaamsmotoriek 7.1
 spraakmotoriek 7.3.3
 aanraakdrang 7.3.2
 axiaal roteren 7.3.4
 baby's 7.6.6
 bimanuele coördinatie 4.5
 cognitieve modellen motoriek 7.4.1
 declaratief wijzen 6.2.1.3, 7.4.1, 7.4.2
 dynamische systeemtheorie 7.4.1, noot 4
 echopraxie 7.2.2
 emotieperceptie 7.4.2 N3
 empathie 7.2.2, 7.4.2, fig.4-30

- eupraxie 7.4
 evolutie 7.7
 fixeren, volgen, reiken en grijpen 7.3.4
 foetus 7.6.6
 fylogenese mond-handdifferentiatie 7.3.5, fig.7-7
 fylogenese perceptuomotoriek 7.3
 gaze monitoring 7.2.3
 gebaren en objectgebruik 7.5.3, tab.7 -vi
 gehechtheid 7.2
 gevoelsontwikkeling 7.2
 grijpen, grijpdrang 7.3.4
 grijpen, unimanueel/bimanueel 7.3.4
 hand en mond, taakverdeling fig. 7-7
 handelingsmotoriek 7.3.4
 handelingsniveau chimpansees 7.4, fig. 7-9
 handmotoriek, bimanueel, Mesker 7.3.2.1
 hechting 7.2
 houdingscontrole 7.3.3 N2, 7.3.4
 ideationele praxie 7.4.1
 ideomotorische praxie 7.6.4
 imitatie 7.2.2
intuitive parenting 7.2.2
 joint attention 7.2.3
 joint attention 7.2.3, 7.4.2
 kruismodaliteit (multimodaal/multisensorieel) 7.1.1
 lichaamsbesef (lichaamsgevoel) 7.3.7
 lichaamsidee 7.3.7
 lichaamskennis 7.3.7
 lichaamsmiddenlijn kruisen 7.3.4, 7.4.1
 lichaamsschema 7.3.7
 lichaamstaal 7.4.2
 lichaamstaal 7.4.2
 links-rechtsoriëntatie 34.4.2.3
 locomotorische activiteit 7.3.3
 metamorfoseconcept 7.6.4
 mijlpalen, ontwikkeling tab. 7-IX, eind H7.
 mijlpalen, vroege motorische 7.3.4
 mond-handdifferentiatie 7.3.5
 mondanatomie 7.3.5
 mondholteanatomie, evolutie 7.7, fig. 7-13
 motorische persistentie 7.3.4
 normen aanvangstijden vroege relatie en contact 7.2.3 tabel aan het eind
 normen ontwikkeling tab.7-IX, eind H7
 objectconstantie 7.2.3 noot 3
 objectpermanentie 7.2.3 noot 2
 ontogenese 7.7
 ontogenese perceptuomotoriek 7.3
 ontogentische functies, axiale en distale motoriek 7.3
 ontwikkelingsnormen eind H 7, tab 7-IX,
 ontwikkelingsperioden tab. 7-I
 ontwikkelingsstadia, vroege 7.1, tab. 7-I
 pantomimische representatie 7.4.1
 perceptie 7.1.1
 praxieontwikkeling 7.4,1 N5
 praxieontwikkeling 7.4.1 N6
 pre-reaching 7.2.2
 proximaal-distale dissociatie 7.4.1
 psychoaffectiviteit 7.1
 psychomotorische aspecten van de ontwikkeling 7.7, tab. 7-IX
 reiken 7.3.4
 representatieve intelligentie 7.1, 7.4
 separatie-individueel 7.2.3
 slurfbeweging 7.3
 slurfmotoriek 7.3.2
 SNS, ontwikkeling 7.3.6.1
 sociale cognitie 7.4.3
 sociale contactgroei, zie aldaar
 somatognosis 7.3.7
 somatosensorische perceptie 7.3.7
 spelontwikkeling 7.4.3
 speltherapie 7.4.3.1
 spiegelbeeldig 7.3.2
 spiegelneuronen 7.3.6, ontwikkeling 7.3.6.1, klinische relevantie 7.3.6.2
 spiegelneuronen 7.3.6.1
 spiegelneuronen, zie spiegelneuronsysteem (SNS)
 spraakgeluidsperceptie 7.6.6
 spraakklankperceptie 7.6.6
 spraakklankvorming 7.3.5
 spraakontwikkeling zie spraaktaal ontwikkeling
 spraakperceptie bij baby's 7.6.6, tab 7-VII
 spraaktaal, lateralisatie 7.6.3
 symbolisch spel 7.4.3
 synchronie van bewegingen 7.2.2
 synesthesie, neonatale 7.1.1
 synkinesieën 7.3.2
 Theory of Body 7.2.1
 theory of body 7.2.1, 7.2.2
 Theory of Mind, ToM 7.2.3; autisme 42.3.3
 tonusontwikkeling 7.3.3 tab 7-IV
 tonusontwikkeling 7.3.3 tab 7-IV
 visueel-ruimtelijke perceptie 7.3.7
 visuokinetisch aspect van de motoriek 4.3.1, 4.4 N1, N3, 6.5
 wederkerigheid in het contact 7.2.2
 zitten (ontwikkeling) eind H 7 tab.7-IX
 zittren, staan en lopen 7.3.4
- Ontwikkelingsstoornissen, oorzaken, inhoud H 15.0**
 alcoholmisbruik 15.5.1
 anti-epileptica 15.4
 chromosoomafwijkingen 15.1
 cocaïne 15.5.2
 congenitale bijnierhyperplasie 15.7
 congenitale hartafwijkingen 15.12
 cytomegalie 15.3
 FAS-syndroom 15.5.1
 fenyktonurie 15.8
 functionele teratologie 15.1
 gendefecten 15.2
 heroïne 15.5
 HIV-besmetting 15.3
 hypothyreoïdie 15.9
 infecties 15.3
 jodiumdeficiëntie 15.9
 kwikvergiftiging 15.6
 maternale PKU
 medicamenten 15.4
 opiaten 15.5.2
 perinatale oorzaken 15.0, 15.11
 rubella 15.3
 teratogene farmaca 15.4
 toxoplasmosebesmetting 15.3
 verslavende middelen 15.5
 ziekten van de moeder 15.10
 ontwikkelingsregressie 25.5
 ontwikkelingsstadia tab 7-I
 onwillekeurige diffuse aandacht 35.1.3.3
 onwillekeurige nevenbewegingen, zie bewegingsstoornissen

oog-handcoördinatie, zie Functionele neuroanatomie
oog-handcoördinatie, onderzoek 11.5, 14.2.1.1
oogvoorkleur 27.1.4
oorzaken van..., zie Etiologie
openen-sluiten, handen 10.5.3
open en gesloten netwerken, voor plasticiteit 5.7.4
operationele dyscalculie 41.2.
operculumyndroom 40.5.4, 40.5.11
opiaten 15.5.2
oppositional defiant disorder 43.1.1.5
opstijgende projectievezels 5.6
optische ataxie 34.1.1
orale dyspraxie 40.3.5, 40.3.6
orale praxie 272

Organiciteit, cerebrale, inhoud H 12.0

aantoonbaarheid 12.2.1
aanwijzingen 12.2.2
cerebrale organiciteit 12.2
epigenetica 12.3.1
gedragsstoornis 12.2.2, 12.3.1
genetica, hersenontwikkeling en gedrag 12.3
hersenfunctiestoornissen leidend tot gedragsstoornissen tab. 12-III 12.3.1
hersenontwikkeling 12.2.2
iatrogene oorzaken tab. 12-II 12.3.1
modellen van ontwikkelingsafwijkingen, tab 12-I 12.2.1
niveaus van cerebrale afwijkingen tab. 12-I 12.2.1
organiciteitstests 14.1.1
sociogene/iatrogene factoren tab 12-IF
oogcontact, autisme 42.3.1
organisch psychosyndroom 43.3
oscilloom 5.9.1
oscillogenoom 5.9.1
Oseretsky's pinpriktest 11.5
outputpraxicon 4.4, 30.2.2, 32.1, 34.5
overfocused attention disorder OFAD 42.3.6, 43.1.10, 43.1.12
overlappende syndromen RH fig. 29-I

P

pancerebellair syndroom 36.1
PANIC system 4.9.2.1

pantomime 30.2.2.1
pantomimische representatie 7.4.1
Panksepp's basisemoties 4.9.2
para-infectieuze encefalopathie 24.4
partiële functiedefecten 26.2.1, 28.2

Pariëtale functies H 34.2

aperceptieve agnosie 34.4.3
autotopagnosie 34.4.2.1
body awareness 34.3
body image 34.3.4
constructieve praxie 34.4.4
grafesthesie 34.4.1
kinesthesie 34.4.1
lichaamsschema 34.4.2
lichaamsschemaopbouw 34.4
links-rechtsoriëntatie 34.4.2.3
morfognosie 34.4.1
neglectsymptomen 34.4.2
occipito-pariëtale functies, samenvatting 34.5
pariëtaal syndroom, leerstoornissen 34.6
prospagnosie 34.4.3
ruimtelijk neglect 34.4.2.4
ruimtelijke cognitie 34.4.4
somatognosie 34.3.2
somesthesie 34.4.1
stereognosie 34.4.1
tast 34.3.3
Theory of Body 34.3.3
vingeragnosie 34.4.2.2
visuele agnosie 34.4.3

Partiële defecten en begaafdheden, inhoud H 28.0

autoregulatie 28.1
behandelingsgevolgen 28.4
crowdinghypothese 28.2
génies-débiles 28.3
hyperlexie 28.3.1
idiots-savants 28.3
intelligentie, operationele definitie 28.1
maturational lag 28.4
partiële defecten, ontstaanswijze 28.2
partiële begaafdheden 28.3
savantverschijnselen 28.3
pseudozwakzinnigheid 28.0
tekenen, partiële begaafdheid 28.0, fig.28-I
partiële epilepsie 25.4

paroxysmale aandachtsdalingen 38.4
parvocellulaire visuele baan, 4.4
pathogenetisch model 10.1.2
pathognomonisch symptoom 10.1.2
pathologische linkshandigheid, argumenten 27.3.4
PDD-NOS 42.5
pengreep, onderzoek 11.7.2
periaqueductale grijs (PAG) 4.7.2
perinatale asfyxie, zie perinatale encefalopathie 24.5.3
periventriculaire leukomalacie (PVL) 20.1.1

Perinatale hypoxisch-ischemische encefalopathie, inhoud H 20

corticale ischemie 20.1.1
dun corpus callosum 20.1.1
hypoxisch-ischemische encefalopathie 20.1
ischemische hersenschade 20.1.1
multicysteuze encefalomalacie 20.1
neonatale encefalopathie 20.1.3
neuraal substraat van HIE 20.1.1
periventriculaire bloedingen 20.1.1
periventriculaire leukomalacie 20.1.1
porencefalie 20.1
prematuren 20.1.3
schoolresultaten 20.1.3
spastische tetraplegie 20.1.1
vaatafsluitingen, perinataal 20.2
wittestofbeschadiging 18.0
periodiek explosieve stoornis 25.5.1
peroxisomopathieën 45.3.6
PET 13.2.6
phenylketonurie, PKU 15.8, 24.5.3
phonemic awareness 33.2.3, 33.2.5
Piagets concepten 6.2
pijngevoel 11,2,1
piracetam bij DO 40.10, bij dyslexie 41.1.7, bij TBI 23.3
PLAY system 4.9.2.1
Plasticiteit, cerebrale, inhoud H 22.0
crowding-hypothese 22.2.3
domeincompatibiliteit 22.2.2
equipotentiaaliteit 22.3
hemisfeerverschillen, m,b,t. plasticiteit 22.2
hersenschadiging, vroege 22.1

hersenhelftverschillen 22.5
 hiërarchiemodel voor de taal 22.2.3
 Kennardprincipe 22.2.1
 na hemisferectomie, linkszijdige 22.3
 na hemisferectomie, rechtszijdige 22.4
 na hersenbeschadiging, linkszijdige 22.5
 na hersenbeschadiging, rechtszijdige 22.6
 plasticiteit voor spraaktaalfuncties 22.2.4

Plasticiteit als concept H 5.7

apoptosis 5.7.1
 axonale retractie 5.7.1
 celdood 5.7.1
 genderverschillen 5.7.3
 hormonale invloeden 5.7.1
 netwerkontwikkeling 5.7, noot 3
 neuroconstructie en connectomen in de ontwikkeling 5.7.5
 neuronale competitie 5.7.1
 open en gesloten netwerken 5.7.4
 plasticiteit als veranderbaarheid 5.7.4
 synapsbezetting 5.7.1
synaptic pruning 5.7.1
 synaptische herschikking bij beschadiging 5.7.2
 synaptogenese 5.7
 regeneratie 22.1
 sensomotorische functies 22.2.4
 taalfuncties 22.2.2
 transfer van taalfuncties 22.2.2
 PLAY system 4.9.2.1
 polyarteriitis nodosa 43.4.1
 poppetje tekenen, klinisch onderzoek 11.3.1
 porencefale cysten 16.2.2
 porfyrie 24.5.1
 postnatale encefalopathie, zie encefalopathie, postnatale
 postsynchronisatieritme, klinisch onderzoek 11.9.1 N4
 posttraumatische stoornissen, gedragsneurologie 43.2.3
 posturale praxie, klinisch onderzoek 11.3.4
 PPVT 14.2.2 N2, tab. 14-IV
 practagnostische dyscalculie 41.2.2
 Prader-Willisyndroom 44.1.4

Praxie 6.2
 praxie, ideomotorische 30.2.3
 praxierepresentatie 30.2.3
 praxie-uitbeelding 30.2.3
 praxie, ideationele 30.2.4
 praxie, axiale of posturale 30.2.5
 praxieontwikkeling 7.4
 praxie voor niet-spraakbewegingen, onderzoek 11.11
 praxie voor spraakbewegingen, onderzoek 11.11

prefrontale gebieden 4.7.2, noot 4
 premotorische cortex 32.3

Prematuriteit, inhoud H 21.0

Dysmaturiteit 21.3
 gedrag en contact 21.3.3
 gedragsstoornissen 21.3.3
 motorische ontwikkeling 21.3.1
 spraaktaalontwikkeling 21.3.2
 taalstoornissen 21.3.2
 ELBW 21.2
 gedragsstoornissen 21.2.3
 laag geboortegewicht LBW 21.2
 mentale ontwikkeling 21.2.1
 motorische ontwikkeling 21.1.1, 21.2.1
 NLD 21.2.2
 prognose 21.1
 spraak- en taalontwikkeling 21.2.2
 spraakontwikkeling 21.1.2
 VLBW 21.2
 voorspellingen 21.1.1
 Visuele stoornissen 21.2.4
 biologische beweging 21.2.5
 cerebrale slechtiendheid 21.2.4
 dorsale simultaanagnosie 21.2.4
 NLD-syndroom 21.2.5
 oculomotoriek 21.2.4
 oogbewegingsstoornissen 21.2.4
 rechterhersenhelftsyndroom 21.2.5
 visuele perceptie 21.2.4
 visus van baby 7.1.1 n12
 visusstoornissen 21.2.4
 pre-reaching 7.2, N 3, 7.2.2, 7.3.3
 prevalentie, autisme 42.5
 Pribrams mentaalhologramprincipe 6.3.1, 35.3.1
 procedureel geheugen 4.4, noot 1, 35.2.1, 35.2.1.3
 procedureel leren, cerebellum 36.4.3

prognose, autisme 42.9.1, 42.9.1
 progressief cerebraal lijden tab.45-1
 proliferatiefase neuronen 5.3

Proliferatiestoornissen 16.2

colpocefalie 16.2.2
 congenitale tumoren 16.2
 hemimegalencefalie 16.2.2
 macrocefalie 16.2.2
 microcefalie 16.2.1
 neurocutane syndromen 16.2
 prosodie, klinisch onderzoek 11.10.2
 prosodie, autisme 42.3.5
 prosodie, affectieve 29.7
 prosodie, expressieve 29.7
 prosodie, receptieve 29.7
 prosopagnosie 29.4
 prosopagnosie 6.5, 11.4.1, 34.1.1, 34.4.3
 prosopagnosie, autisme 42.3.1
 prosopagnosie, bij kinderen 29.4
 proxemie 43.1.9, 39.5.4.4
 proxemie, autisme 42.3.6
 proximaal-distale dissociatie 7.4.1

Psychiatrische aspecten van ...

dyspraxie 39.7
 dysfatische ontwikkeling/TOS 40.4.5
 epilepsie 25.6.3
 stoornissen van de RH 29.8.3-29.8.5

Psychodynamisch systeem H 4.9

bewustzijn 4.10
 CARE system 4.9.2.1
 cartesiaans dualisme 4.9.1
 evolutionaire lijn 4.9.1, fig. 4-32
 FEAR system 4.9.2.1
 Freuds mentaal apparaat 4.9.2
 kleutertijd 4.9.2.1, fig. 4-35
 LUST system 4.9.2.1
 niet-humane primaten 4.9.2, fig. 4-33
 PANIC system 4.9.2.1
 Panksepps basisemoties 4.9.2
 pasgeborene 4.9.2, fig. 4-34
 PLAY system 4.9.2.1
 primaire emoties van het Id 4.9.2.1
 RAGE system 4.9.2.1
 SEEKING system 4.9.2.1
 structuur 4.9.2
 psychoaffectiviteit 4.7.1, 7.2 noot 1
 psychofarmaca, autisme 42.9
 psychologisch onderzoek, zie Diagnostiek, neuropsychologische

psychologische tests, samenvatting tab. 14-II, tab. 14-III

psycholoog en ergotherapeut 9.1

psycholoog en logopedist 9.1

psychomotorische ontwikkeling, zie Ontwikkeling, normale

psychomotorische traagheid 14.2.1

Psychomotorische retardatie / verstandelijke beperking, inhoud H 45.0

cerebrale parese 45.1.2

diagnostiek 45.1.4

infantiele encefalopathie 45.1.2

kinderneurologisch onderzoek H

major handicaps 45.1.1

mentale retardatie 45.1

minimal brain dysfunction 45.1.1

minor handicap 45.1.1

pseudozwakzinnigheid 45.1.3

statische encefalopathieën 45.1, 45.2

terminologie 45.1

verwijslijnen 9.2.3

verstandelijke beperking 45.1.3

psychotisch gedrag (acuut) 43.3.2

Psychosen 43.4

acuut psychotisch gedrag 43.4

borderline states 43.4

chronische psychosen 43.4

corpuscallosumafwijkingen 43.3.1

delier 43.3.2

dysfatische ontwikkeling 43.4

encefalitiden 43.3.2

gedragsproblemen 43.4

hersentumoren 43.3.2

hypoglykemie 43.3.2

intelligentieprofiel 43.3

intoxicatie 43.3.2

Kleine-Levinsyndroom 43.3.2

leukodystrofieën 43.3.2

narcolepsie 43.3.2

non-verbaal contact 43.4

polyarteriitis nodosa 43.4

psychotische decompensatie 43.4.1

RH-disfunctie 43.3

schedeltrauma's 43.3.2

Shprintzensyndroom 44.1.5

tubereuze sclerose 43.3.2

PTTS en aanverwante stoornissen 43.2.3

proxemie 43.1.9

R

RAKIT 14.1.4, 14.2.1.1, 14.2.4, tab. 14-II

RAGE system 4.9.2.1

receptieve prosodie 29.7.2

Rechterhersenhelft, functies en disfuncties, inhoud H 29.0

aandacht en de RH 29.2

aandachtsstoornissen 29.8.3, zie ook aandachtsstoornissen

ADHD 29.2

affectregulatie door de dyadische moeder-kindrelatie 29.3.3

amusie, receptieve 29.7.2

amygdalae 29.3

anosognosie 29.2.1

aperceptieve agnosie 29.5.2

ASS bij RH-stoornissen tab. 29-II

associatieve agnosie 29.5.2

auditieve perceptie 29.7

autismespectrumstoornis 29.8.5

Capgraswaan 29.4

comorbide syndromen 29.8.5 fig. 29-I

constructieve (dys)praxie 29.6, 29.6.1

dorsale simultaanagnosie 29.5.1, 29.5.2

dorsale visuele baan 29.5.2

dyscalculie 29.6.1

dysprosodieën 29.7.2, 33.2.2

emotie-expressie 29.3.1

functiestoornissen bij autisme 29.3.1

gelaatsemotieherkenning 29.3.1

gelaatsemotieverwerking 29.4

gestaltagnosie 29.5.2

gelaatsherkenning 29.4

lateralisatiestoornissen 29.8.2.2

mentaal voorstellingsvermogen, 29.5.3, 30.1.3

mentaal roteren 29.5

muziekperceptie 29.7.2

neglect 29.2.1

overlappende syndromen fig. 29-I

ontogenetische functie 29.1

perceptie, auditieve 29.7

perceptie, muziek 29.7

prosodie, affectieve 29.7

prosodie 29.7

prosopagnosie bij kinderen 29.4

Tourettesyndroom 29.8.4

Rechterhersenhelfts syndromen H 29.8

ACC en NLD 28.2.2, tab. 29-IV

autisme 29.8.5

NLD, nonverbal learning disabilities 29.8.2

receptieve prosodie 29.7.2

rekenen 29.6.1

rijping van de rh N 2 in 29.9, N 2 in 6.3, 6.5.1, 7.6.2

ruimteperceptie en lokalisatie

sociale cognitie, gedrag en de rh 29.3

spiegelneuronen 29.3

valentiehypothese 29.3

ventrale simultaanagnosie 29.5.1, 29.5.2

ventrale-perceptieroute 29.4

visuele perceptie 29.5

voorkeursfuncties van de rh 29.1

voorstellingsvermogen 29.5

reconstructie van het mentale object

Damasio 6.3.1, 35.3.2

referentieel geheugen 35.2.1

reflexepilepsie 25.4.5

regeneratie zenuwstelsel 22.1

regressie en autisme 42.6

regressies en inconsistenties normale ontwikkeling 6.5

Regressieve ontwikkeling H 45.3

genetisch veroorzaakte niet-metabole regressies 45.3.6

heredodegeneratieve aandoeningen 45.3.4

hersentumoren 45.3.1

knik in de ontwikkeling, overzicht tab. 45-I

neurometabole of hersenstofwisselingsziekten 45.3.5

niet-para-infectieuze regressieve ziekten en stoornissen 45.3.3.1

para-infectieuze aandoeningen 45.3.3

stoornissen in de liquorcirculatie 45.3.2

terminologie & begrippen 45.1
verwijzen naar een kinderneuroloog 45.4

regressieve verschijnselen, fysiologische 6.4
 rekenen, zie dyscalculie
 repetitief gedrag, autisme 42.3.6
 representatieve intelligentie 7.1, 7.4
 Rettsyndroom 44.4.6, 42.6
 RH-symptomen, overzicht tab. 29-III
right hemisphere deficit syndrome 29.8.1
 rijping, definitie 6.1
 rijping van de RH noot 2 in 29.9, noot 2 in 6.3, 6.5.1, 7.6.2
 rijpingsachterstand 26.2.6
 rijpingstendensen 6.5
 right-shifttheorie 40.5.9

Ritmicititeit en timing H 35.3.7
 cerebellum 36.4.2
 corpus callosum 35.3.7.3
 dysritmicititeit 35.3.7
 neuraal substraat 35.4.5
 ritme 7.4.1
 ritmeperceptie 35.3.7
 ritmereproductie 11.9.1, 35.3.7
 ritmesynchronisatie 35.3.7
 ritmetikken, klinisch onderzoek, 11.9.1, interpretatie 35.4.7.2
 ritmische motoriek 35.3.7
 ritmicititeit onderzoek 11.9.1
 ritmicititeit bij kleuters 11.9.2
 snelheid van beweging 35.3.7.1
 synchronisatie 35.3.7
 tapping 35.37.2
 timing 7.4.1

Rombergproef 10.5.3
 rolandische epilepsie 25.4.6
 rostrale-vermissyndroom 36.1
 rubella 15.3
 ruimte en tijd bij het spel 7.4.3
 ruimtelijk inzicht bij het spel 7.4.3
 ruimtelijk neglect 34.4.2.4
 ruimtelijke begrippen bij klinisch onderzoek 11.3.1, 11.3.2
 ruimtecognitie, afwijkende 34.4.4
 rule-governed behaviour 7.5.3, 38.2.2
 rusttonus bij onderzoek 10.5.3

S —————
 sameness, autisme 42.3.6
 savantverschijnselen 28.3

Schedeltrauma, inhoud H 23.0
 behandeling 23.3
 EEG en beeldvorming 23.1.2

interhemisferische stoornissen 23.2.3
 gevolgen van NAH
 epilepsie 23.2.2
 gedragsveranderingen 23.2.5
 neurologische 23.2.1
 neuropsychologische 23.2.3
 klinische criteria van ernst 23.1.1
 onderzoek 23.3
 prognose 23.1
 subjectieve klachten 23.2.4

schijnverstandelijke beperking 45.1.3
 schizofrenie 43.3
 Schlichtingstest 14.2.2 N2
 schools leren 3.1.9
 schooltypen en instellingen in BE en NL 9.3, tab. 9-III en 9-IV
 schrijfmotoriek 4.6.3, fig. 4-24
 schrijfonderzoek 11.7.2
 screening en tests 10.2.1
 SEEKING system 4.9.2.1
 Seguin-Goddard Form Board Test 11.2.3 N2
 selectieve aandachtsstoornissen 38.4
 selectieve synaptische stabilisatie, Changeux 6.3
 self-referential processing (SRP) 4.8
 semantisch geheugen 35.2.1, 35.2.1.1
 semantisch-pragmatische taalstoornis 40.3.2(4)
 semantisch-pragmatische taalstoornis, autisme 42.3.6
 sensitiezoekgedrag 38.2.3, 38.3.4, 38.5
 sensomotorische intelligentie 4.10 N4, 6.3.1 N9
 sensorische informatieverwerkingsproblemen 43.1.8
 sensorische informatie 4.1.3, fig. 4-5
 Sensory Integration and Praxis Test 11.6.4, 14.2 N4
 serotonine-agonisten 38.6.2
 serotonine-antagonisten 38.6.2
 separatieangst 43.1.9
 separatie-individuatie 6.1, 7.2.3 N3
 shaken-babysyndroom 45.3.2
 Shprintzensyndroom 44.1.5
 simultaanagnosie, dorsale 21.2.4, 29.5.1, 29.5.2 39.5.2
 simultaanagnosie, ventrale 29.5.1, 29.5.2

Slaap, fysiologie H 4.10.1

adenosine 4.10.1
 nucleus suprachiasmaticus 4.10.1
 slaap en creativiteit 4.10.1
 slaap en het default mode network (DMN) 4.10.1
 slaap-waakritme 4.10.1
 slaapstadia 4.10.1
 waarom slaap nodig is 4.10.1

Slaapstoornissen 43.1.7

ADHD, slaapstoornissen 43.1.7
 ASS, slaapstoornissen, 42.3.6, 43.1.7
 behandeling, 43.1.7.1
 bij blinden 43.1.1
 classificatie tabel 43-I 43.1.7
 cognitie en gedrag 43.1.7
 epilepsie 43.1.7.1
 GTS, idem
 Kleine-Levinsyndroom 43.1.7.2
 mechanisme fig. 43-1
 narcolepsie 43.1.7.2
 parasomnieën 43.1.7
 slurfbewegingen 4.2.3, 7.3, 39.5.6.1
 SMA supplementaire motor area, 4.4 N 7, fig. 4-18, fig. 4-18
 smaak en reuk 4.1.4
 SNS, ontwikkeling 7.3.6.1
 klinische relevantie 7.3.6.2
 sociale cognitie, 32.5, 7.4.3 zie rechterhersenhelft
 sociale cognitie, gedrag en de RH 29.3

Sociale contactgroei H 7.2
 anaalytische depressie 7.2.3
 bewegingssynchronie 7.2.2
 communicatie 7.2
 empathie 7.2.2
 empathisch gevoel 7.2.2
 false belief 7.2.3
 gaze monitoring 7.2.3
 hechting, moeder-kind 7.2.3
 inprentingmechanismen 7.2
 interactie 7.2
 intuïtieve parenting 7.2.2
 joint attention 7.2, 7.2.3
 mentaliseren 7.2.3
 neurale mechanismen, contactgroei 7.2
 objectconstantie 7.2.2, 7.2.3
 objectpermanentie 7.2.3
 pre-reaching 7.2

- rapprochementfase 7.2.3
- sensomotorische intelligentie 7.3.3
- separatie-individuele 7.2.2, 7.2.3
- somatognosis, ontwikkeling 7.3
- symbiotische fase 7.2.2
- synesthesie 7.3.3
- Theory of Mind (TOM) 7.2.3
- wijzen, ontwikkeling 7.2.2
- sociale contactgroei 7.2
- somatognosis 148, onderzoek 11.3.1, 34.4.2
- somatognosis, 34.2, ontwikkeling 7.3.3, onderzoek 11.3.1
- somatosensorisch systeem fig. 4-5
- somatosensorische functies 4.1.3
- somesthesie 11.2
- SON-r tab.14-II, 14,3,1
- somatocognitief onderzoek, zie Li-chamscognitief onderzoek
- SPECT, als methode 13.2.6
- spel, ontwikkeling 7.4.3
- spelstoornissen 3.1.4
- spelstoornissen, autisme 42.3.6 N12
- speltherapie 7.4.3.1; bij autisme 42.9
- spelling, klinische indruk 11.4.8
- spiegelmeebewegingen 39.5.1.4
- spiegelmeebewegingen onderzoek 10.5.3, tab. 39-II
- spiegelneuronen 29.3
- SOLK 43.1.15
- Sotosyndroom 44.1.7
- spastische tetraplegie 20.1.1
- speltherapie 7.4.3.1; bij autisme 42.9
- soft (neurological) signs 10.1.2
- soft (neurologic) signs 10.1.2
- spelontwikkeling 7.4.3
- somatosensorische perceptie 7.3.7
- Spiegelneuronsysteem H 7.3.6**
- ontwikkeling 7.3.6.1
- imitatie 7.3.6.1
- resonantiegedrag 7.3.6.1
- canonieke neuronen 7.3.6
- klinische relevantie 7.3.6,2
- Spraak- en spraaktaalaspecten**
- spraakgeluidsperceptie 7.6.6
- foetus 7.6.6
- baby's 7.6.6
- spraak- of taalpathologie? 40.3.6
- spraakdyspraxie 40.6.5
- spraakdyspraxie, bij perceptieafwijkingen 40.6.5
- spraak en taal, hun relaties fig. 40.3
- spraakgeluidperceptie 7.6.6, 33.2, 40.5.5
- spraakgeluidwaarneming 7.6.6
- spraakklankbewustzijn 41.1.3
- spraakklankperceptie 7.6.6
- spraakklankvorming 7.3.5
- spraakontwikkeling zie spraaktaalontwikkeling verderop
- spraakperceptie, corpus callosum 40.5.5
- spraakperceptiestoornissen 40.5.6
- spraakstoornissen in de vloeiendheid 40.3.6.1
- spraaktaal, neuroanatomie 4.6.1
- spraaktaal en gebaren, vergelijkende normen 7.6.4, tab. 7-vi
- spraaktaalgebieden, beschadiging 40.5.11
- spraaktaalgebieden in de lh fig. 4-22
- spraaktaal, neuropsychologie 4.6
- spraaktaalonderzoek 40.9.4
- Spraaktaalontwikkeling H 7.5
- affect 7.5
- affect-linguïstisch paradigma amp 7.5.3
- affect-motorisch paradigma amp 7.3.7
- affordance 7.5.2
- autoregulatie 7.5.3
- bikinesie 7.5.3
- canonieke brabbelfase 7.5.1
- determinanten 7.5
- domeinspecificiteit 7.6.1
- hemisferectomie 7.6.5
- holofrasen met beweging 7.5.2
- innerlijke spraak 7.5.3
- liaison des idées 7.5.3
- linkerhersenhelftfase 7.5.3
- metamorfoseconcept 7.5
- neuraal netwerk 7.3.7, 7.6.5
- ontwikkelingsveranderingen 7.6.1
- overgangsfase en lh-fase 7.5.3
- rechterhersenhelftstadium 7.5.2
- rule-governed behaviour 7.5.3
- spraakgeluidwaarneming 7.6.6
- spraaktaal en gebaren, vergelijkende normen 7.6.4, tab. 7-vi
- neurolinguïstisch concept 7.5
- spraaktaalvererving 7.6.5
- taalontwikkeling volgens Tan 7.5.3, tab 7-v
- vroegverbale rh-fase 7.5.2
- zone van naaste ontwikkeling 7.5.3
- spraaktaalperceptie en -begrip, overzicht 33.2.1, fig. 33-ii
- spraaktaalstoornissen, klinisch kader fig. 40-4
- spraaktaalstoornissen 40.3.5, globale indeling 40.2.4, fig. 40-I
- spraaktaalterminologie 40.1
- spraaktaalterminologie, historie 40.2.1.
- spraaktaalvertraging 40.3.4
- spraak- en mondbeweging 4.6 N 5
- spraak- en omgevingsgeluiden verstaan 33.2.2
- spraak- of taalpathologie? 40.3.6
- spraakgeluidsperceptie 7.6.6, 33.2
- spraakgeluidswaarneming onderzoek 11.10.5
- spraakklankperceptie, onderzoek 11.10.5
- spraakklankperceptie en taalbegrip 33.2.3 fig. 33-2
- spraakklankperceptie, fysiologie zie Temporale-kwabfuncties
- spraakmotoriek, neuraal 4.6.1
- spraaktaalstoornissen, zie dysfatische ontwikkeling
- spraaktaalterminologie 40.1
- Stambaktest 11.9 N6, 11.9.2, 37.1
- statische encefalopathieën 45.1, 45.2
- stemmingsstoornissen 43.2, 43.3
- stereognosie, onderzoek 11.2.3
- stereognosie, afwijkingen 34.4.1
- stotteren 40.3.6.1 (E), tab. 40-II
- stress-systeem 4.11
- stroomschema diagnostiek tab.19-II
- structuralisme 6.3.1 N8, N9
- Superego 4.9.2 noot 16
- supinatie-pronatie 105.3
- SMA supplementaire motor area 4.4 N7, fig. 4-18, fig. 4-18
- sustained attention 35.1
- symbiotische fase, ontwikkeling (Mahler) 7.2.2 N3
- symbolisch spel, autisme 42.3.3, 42.3.6
- symbolisch spel 7.4.3
- synaptogenese, ontwikkeling 5.7

Synaptogenese, stoornissen H 19

- bij verstandelijke beperking 19.1
- synapsafwijkingen, aard 19.2
- synaptoom 19.0
- synchroniseren met ritmen, onderzoek 11.9.1
- syndromen bij VB/MR, tab. 44-II
- synesthesie, ontwikkeling 6.1, 7.1.1
- synesthesie en spraaktaalontwikkeling 6.2.1.1, 6.2.1.2
- synesthetische perceptie in de ontogenese 6.2.1.2
- synkinesieën, axiale 10.5.3
- synkinesieën, distale 10.5.3
- synkinesieën, ipsilaterale 10.5.3
- synkinesieën, spiegelbeeldig 7.3.2

T

- taalbrein 4.6.1, fig. 4-23
- taalconnectoom bij DLD 40.5.1
- taal en perceptuomotoriek 4.6.2
- taal, neuropsychologie 4.6
- taalgebieden, corticale fig. 4-26
- taalontwikkeling, zie Spraak- en spraaktaalaspecten
- taalontwikkelingsstoornissen (TOS), zie dysfatische ontwikkeling
- taalstoornissen, cerebellum 36.3.2
- taalstoornissen, epilepsie 40.5.3
- taalsyndromen geassocieerd met autisme 40.3.3
- taaltests voor kleuters 43.1.8
- taaltests, specifieke 14.4
- taalverwerving, zie spraaktaalontwikkeling
- tactiele afweer 29.8.2, 39.5.4.5, 43.1.8
- Tactile Form Perception Test 247
- TvK 14.4
- Tactual Performance Test 247
- Tan-Söderberghbehandelmethode 40.10
- tappingtest 14.2.1
- tastgevoel, afwijkingen 34.4.1
- tastgevoel, onderzoek 11.2.1
- technisch lezen, klinisch onderzoek 11.4.7
- temperatuurgevoel, onderzoek 11.2.1

Temporale-kwabfuncties, inhoud H 33.0

- akoestische functies 33.2.2
- amusie 33.2.2

- auditieve agnosie 33.2.4
- auditief systeem 33.2.2
- autisme 33.2.2
- dysprosodieën 33.2.2
- Emotiefuncties 33.4
- gedragsstoornissen
- temporale gebiede zelfwaarneming
- spraakgeluidsperceptie 33.2
- auditieve perceptiestoornissen 33.2.4
- backward masking 33.2.3, 33.2.4
- callosumhypothes 33.2.3
- coarticulatie 33.2.3
- foneemperceptie 33.2.3
- formanttransities 33.2.3
- klankbewustzijn 33.2.5
- kritiek op de perceptietheorie 33.2.5
- mismatch negativity 33.2.3
- phonemic awareness 33.2.3, 33.2.5
- spraakperceptieproblemen 40.5.6
- spraaktaalperceptie en -begrip, overzicht 33.2.1, fig. 33-II
- temporal-processinghypothes 33.2.2
- temporale lobectomie 33.1
- Visuele functies, 33.3
- biologische beweging 33.3
- dorsale perceptiebaan 33.3
- geheugendefecten 33.3
- gnostische functies 33.3
- Kliver-Bucysyndroom 33.3
- spiegelneuronen 33.3
- ventrale perceptiebaan 33.3
- temporale epilepsie 25.4.2
- tenen- en hielengang 10.5.3
- teratogene farmaca 15.4
- terminologie retardatie, verstandelijke beperking enz. 45.1
- terugtrekgedrag 43.1.9
- terugtrekgedrag, autisme 42.3.6
- tests, psychologische, samenvatting tab. 14-II, tab. 14-III
- thalamus 4.2.2
- theory of body 7.2.1, 7.2.2, tab. 7-I
- theory of brain 7.2 noot 5, 8.5 noot 3
- theory of mind 7.2.3
- theory of mind, autisme 42.3.3
- theorie van de non-lineaire dynamische systemen TNDS, 6.3.1 N7

- tics 39.4.4, 43.1.6
- tonusontwikkeling 7.3.3 tab 7-IV
- TOS, zie dysfatische ontwikkeling
- tijdsperceptie, cerebellum 36.4.2

Tijdszin en timing H 35.4

- cerebellum, rol 36.4.2
- corpus callosum, rol 35.4.7.3
- duurperceptie 35.4.3
- hastening*, verschijnsel 35.4.3
- internal timing*, neurofysiologie 35.4.4
- neuraal substraat 35.4.5
- normen tijdsbesef 35.4.6 noot 1
- ontwikkeling tijdsbesef 35.4.6
- onderschatting tijd 35.4.3
- overschatting tijd 35.4.3
- biologische tijd/klok 35.4.1
- chronagnosie 37.0
- tijdas/tijdveld 35.4.6
- tijdneglect 37.4
- normen tijdsbesef 35.4.6, noot 2
- tijdsbesef, ontwikkeling 35.4, 35.4.6
- tijdveld/tijdas 35.4.6
- tijdgevoel en tijdsbesef 35.4.2
- time processing 35.4.4
- timing en ritmiciteit met tapping 35.4.7, 35.4.7.2
- tijdsaccumulatie 35.4.4

Tijdsduurperceptiestoornissen H 37.4

- ADHD 37.4
- chronagnosie 37.4
- developmental chronagnosia 37.4
- dysfatische ontwikkeling 37.4
- dysritmiciteit 37.4
- NLD 37.4
- psychofarmaca 37.5
- tijdneglect 37.4
- tijdsbeleving 37.4
- tijdsbesef, psychopathologie 37.4
- Theory of Mind, ToM 7.2.3; autisme 42.3.3
- tics 39.4.4
- TMS 13.1.6
- toenaderingsgedrag, autisme 42.3.6
- toenaderingsgedrag/vermijdingsgedrag 43.1.9
- tonus en motoriek, ontwikkeling. 4.2.1 fig. 4-11
- top-neusproef 10.5.3
- topognosie 11.2.1

top-topproef 10.5.3
 Tourettesyndroom 43.1.6
 Touwens onderzoek 10.1.1, 10.2.1
 toxoplasmosebesmetting 15.3
 transfer van taalfuncties naar de RH na beschadiging 22.2.2
 transient cognitive impairment en EEG-ontladingen 25.6.1
 traumatische hersenbeschadiging 26.2.11
 triple-x-syndroom 44.3.4
 triune brain, bezwaren 4.7
 tuberculeuze meningitis 24.4
 tubereuze sclerose 43.3.2
 Turnersyndroom 44.3.5
 TVPS-r 14.2.1.1
 tweepuntsdiscriminatie 11.2.1

U—————
 uitdrukingsmotoriek, autisme 42.3.6
 ureumcyclusdefecten 45.3.6
 Utrechtse Getalbegrip Toets 14.2.5

V—————
 valentiehypothese, 29.3
 valentiesystemen 4.7.1
 VCF-syndroom 44.1.5
 velocardiofaciaal syndroom 44.1.5
 ventrale perceptiebaan 64, 30.1.3
 ventrale-perceptieroute 29.4
 ventrale simultaanagnosie 29.5.1, 29.5.2
 verbaal geheugen, autisme 42.3.5
 verbale auditieve agnosie 40.3.2(5)
 verbale dyscalculie 41.2.3
 verbal dyspraxia 40.3.1(2), 40.3.6
 verbeelding, visueel, mentaal voorstellingsvermogen, 29.5.3, 30.1.3
 verdeelde aandacht 35.1.2.3
Verstandelijke beperking (VB), inhoud H 45.0
 differentiëren van knik in de ontwikkeling, zie Regresieve ontwikkeling statische encefalopathieën 45.2
 major handicap, minor handicap en MND 45.1.1
 schijn-verstandelijke beperking 45.1.3
 verstandelijke beperking (VB) 26.2.1
 verworven spraak- en taalstoornissen 40.3.6.2
 verslavende middelen 15.5

verstandelijke beperking, zie psychomotorische retardatie
 vermijdingsgedrag 43.1.9
 verwaarlozing 43.2.1
 visuele verbeelding, voorstellingsvermogen 30.1.3, 29.5.3
Verwijzing naar beroepsbeoefenaren en verwijsbeleid 9.0
 beroepsbeoefenaren, zie aldaar bespreking diagnose met ouders 9.2.6
 diagnostische procedure tab. 9-II
 prioriteiten in verwijzing 9.2.2
 schooltypen en instellingen in België en Nederland 9.3, tab. 9-III en 9-IV
 signalering en verwijzing 9.2.1
 verwijzlijnen en verwijsbeleid 9.2.3
 verwijsredenen met ouders bespreken 9.2.4
 verwijzing voor ...
 de motoriek
 de spraaktaal
 klachten over gedrag
 leerstoornissen 9.2.3.1
 verstandelijke beperking
 voorkeursonderzoek naar etiologie tab. 9-I
 vraagstellingen naar etiologie en pathogenese 9.2.5
 vestibulair systeem 4.2.2
 vingeragnosie 34.4.2.2
 vinger-duimoppositie, repetitief 10.5.3
 vinger-duimoppositie, successief 10.5.3
 vingergnosis, vingerlokalisatie 11.3.1
 vinger-vingerraakproef 10.5.3
 vinger-volgproef 10.5.3
 visuokinetisch aspect van de motoriek 4.3.1, 4.4 N1, N3, 6.5
 visueel non-verbaal geheugen 14.2.4, 35.2.1.2; stoornissen 37.2
 visueel verbaal geheugen 14.2.4
 visueel voorstellingsvermogen 29.5.3; 30.1.3
 visueel-ruimtelijke agnosie 14.2.1.1
 visueel-ruimtelijke perceptie 7.3.7
 visuele agnosie 34.4.3
 visuele discriminatie 14.2.1.1
 visuele identificatie 30.1.3
 visuele perceptie, RH 29.5,

visuele perceptie, onderzoek 14.2.1.1, 11.4.5
 visuomotoriek, schematisch fig. 4-19, noten 12 en 13
 visueel-motorische coördinatie, onderzoek 11.5
 voedingsstoornissen 43.1.14
 voorkeursfuncties van de RH 29.1
 voorstellingsvermogen 29.5
 volgehouden aandacht 35.1.1
 vormdiscriminatie 11.4.5
 vragenlijsten, autisme 42.8
 vroege detectie, autisme 42.4
 vroeg-verbale RH-fase van de taalontwikkeling 7.5.2

W—————
 waterpokken 24.4
 weerstand tegen veranderingen 3.1.10
 Weinbergsyndroom 38.4
 werkgeheugen 35.2.1, 35.2.4
 Westsyndroom 25.3
 wijzen, ontwikkeling 7.4.2
 willekeurige aandacht 35.1.3.3
 willekeurig-automatische dissociatie 29.5.12, 39.5.1.1, 39.5.6 (2)
 Williamssyndroom 44.1.6
 Wilson, ziekte van 44.4.7
 WISC-V-NL 14.3.1
 withdrawal behaviour 43.1.9
 wittestofbeschadiging 26.2.4
Wittestofbeschadiging, inhoud 18.0
 demyelinisering 18.3
 dysmyelinisering 18.2
 hypomyelinisering 18.1
 perinatale encefalopathie 20.1, 20.1.1, 20.1.2, 20.1.3
 wederkerigheid in het contact 7.2.2
 werkgeheugen 35.2.1
 Wilson, ziekte van 44.4.7
 wittestofziekten 18.3
 woorddoofheid 40.3.2 (B3)
 woordvindingsproblemen 40.7, 37.1
 WPPSI 14.3.1, tab. 14-II

X—————
 X-chromosoom, dysfatische ontwikkeling 40.5.9
 X-gebonden genetische syndromen 44.2

X-gebonden gewelddadig gedrag
44.2.4

XTC, ecstasy 24.3

Z _____

zenuwstelsel, centraal H 4.1

zitten (ontwikkeling) tab, 7-I en tab.7-IX

ziekten van de moeder, pre- en perinataal 15.10

ziekte van Wilson 44.4.7

zone van naaste ontwikkeling, Vygotsky 6.5, 7.5.3

zuigelingen en emoties 4.7.1

zwakzinnigheid, (zie verstandelijke beperking)